

V I E N Y B Ė

70-ti M. 35 N.

412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

1956 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 14 D.

Telefonas:
EV 4-0862

KAINA 10 c

PREZIDENTAS EISENHOWERIS RUOŠIASI VYKTI Į MASKVĄ?

DABAR

SLA viršūnėse
Dėl pavardžių
Maine valstybė

Kaziui J. Kalinauskui mirus, SLA vykdomoji taryba turėjo įieškoti naujo prezidento. Neilgai ir netoli reikėjo įieškoti: Jis buvo rastas viceprezidento Povilo Dargio asmenyje.

Netoli reikėjo įieškoti ir viceprezidento, kuriuo SLA vykdomoji taryba pasirinko išdo globėją Juozą Maceiną.

Bet kadangi šiame „šachmatų lošime“ vistiek trūko vienos figūros, todėl šį kartą jos teko įieškoti už SLA vykdomosios tarybos ribų.

Logika diktavo, kad praeituose SLA vykdomosios tarybos rinkimuose gavęs daugiausia balsų išdo globėjo vietai advokatas S. Briedis būtų pakviestas toms pareigoms.

Tik dabar ima baimė, ką pasakys SLA nariai. Ar ne ta pati sveiko proto logika panašiai turėjo diktuoti ir kitų SLA vykdomosios tarybos narių atveju?

Pavyzdžiui, teisėjas Laukaitis praeituose SLA rinkimuose buvo kandidatas į prezidentus, ar ne?

Bet, matyt, čia logika logikai nelygu: kas tinka Briedžiui, tai netinka Laukaičiui.

Kiek jau kartų buvo rašyta apie tai, kaip mūsų tautiečiai „amerikonina“ savo pavardes.

Nedvyvai, kad senieji ateiviai, ypač beraščiai, savo gražias skambias lietuviškas pavardes pakeisdavo airiškoms, vokiškoms, angliškoms ir net ispaniškoms. Šie dar nepabudusios tautinės sąžinės lietuviai geriau nežinojo ir nemokėjo. Todėl jiems ir atleistina.

Bet kai tais pačiais klampiais keliais eina mūsų naujieji ateiviai, Lietuvos inteligentų vaikai, patys gimę, augę ir auklėjęsi lietuviškos kultūros atokaitoje, tai žinote, ima baisyti apmaudas.

Štai šiomis dienomis New Yorke rudens šokių kontestą laimi lietuviukų pora – Jonas Grincevičius ir Roma Vaitkutė.

Deja, Jonas jau nebe Jonas ir Grincevičius jau nebe Grincevičius, bet John Gregory...

Lietuvis John Gregory... Atseit, „išvietintas“ pilna ta žodžio prasme.

Amerikos akys buvo nukreiptos į Maine valstybę. Mat, „as Maine goes, so goes the nation“ (Kaip balsuoja Maine, taip balsuoja tauta).

Iš tikrųjų, Maine valstybėje laimejo demokratai: antram tarnybos terminui perrinktas gubernatorius Muskie ir t. t.

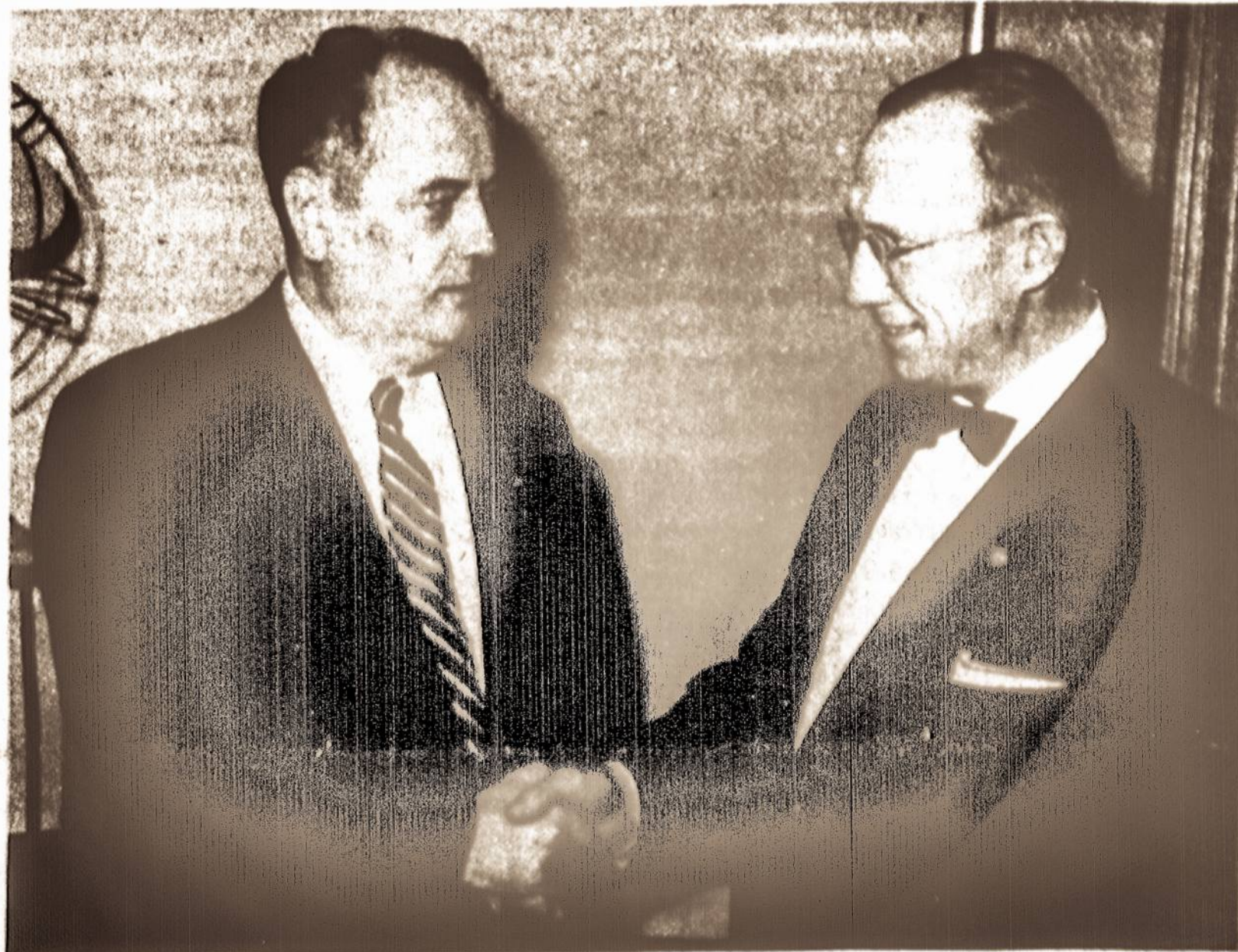
Bet ar Maine, kur rinkimai būna anksčiau, negu kitose valstybėse, tikrai šiuo atveju duoda toną Amerikai?

Pavyzdžiui, 1936 metais Maine balsavo republikonų ženkle. Ją pasekė ir kaimyninė Vermont valstybė. Bet visos kitos 46 valstybės, kaip žinoma, tada pasisakė už prezidento Roosevelto perrinkimą ir demokratų.

Kaip ten bebūtų, Maine valstybės rinkimai, kurie įvyko šią savaitę, negali nekelti rūpesčio republikonams.

Tuo labiau, kad prezidentas Eisenhoweris taip laukė republikonų laimėjimo toje „republikoniškoje“ valstybėje.

Juozas Tylicius

Naujai išrinktieji SLA viršininkai, prezidentas Povilas Dargis ir viceprezidentas Juozas Maceina, sveikinas. (Plačiau – ketvirtame puslapyje.)

Ar prezidentas Eisenhoweris spalio mėnesį vyks į Maskvą? Tokį klausimą stato prancūzų laikraščio L'Express korespondentas Washingtono ir pastebi, kad faktinai ši kelionė jau esanti nuspręsta.

Idėja vykti į Maskvą atsirado prieš kelis mėnesius asmeniškose korespondencijoje tarp prezidento Eisenhowerio ir sovietų maršalo Žukovo, dabartinio Sovietų Sąjungos krašto apsaugos ministerio.

Sovietų vadai, atrodo, labai trokšta priimti Eisenhowerį Kremliuje. Jiems jis yra taikos ir taikingo sugyvenimo žmogus, pats geriausias bendrininkas deryboms, tikrai pasitikėjimo vertas asmuo.

Užpraeitą savaitę Tasso korespondencijoje aiškiai buvo pasakyta, kad sovietų vadai trokšta republikonų pergalės rinkimuose.

Prezidentas Eisenhoweris ir jo patarėjai yra už kelionę į Maskvą.

Tai būtų tikra „rinkimėnė bomba“, kuri atstotų šimtus kalbų ir tūkstančius rankų paspaudimų, ko prezidentas Eisenhoweris dėl nestiprios sveikatos negali padaryti.

„Aš esu pasiruošęs vykti į Maskvą, yra pareiškęs prezidentas Eisenhoweris jau prieš pen-

kiolika mėnesių, kada pasikalbėjimas su sovietų vadais pasirodys vaisingas“.

Ar šis momentas jau atėjęs? Amerikiečių proringumas Suez kanalo konflikte, prezidento aprobavimas „Radfordo plano“, kuris numato sumažinti kariuomenės skaičių, sušvelninimas Vokietijos klausimo ir amerikiečių optimizmas nusiginklavimo klausime, leistų suprasti teigiamai. Pagaliau yra kitas ženklas, tai republikonų „platforma“, kurioj kartojama „Taika, taika, taika!“

Dėl šitų taikos žodžių daug kas stebisi ir sako, kad jei prezidentas stengiasi laimėti rinkimus sudarydamas klaidingą

taikos atmosferą, jis tuo tautai daro blogą patarnavimą.

Bet šitie kritikai, tur būt, nežino to, sako prancūzų korespondentas, ką žino tik vienas prezidentas iš maršalo Žukovo laišky. Tik buvimas konkrecių pasiūlymų gali paaiškinti Eisenhowerio pasitikėjimą bei jo norą keliauti į Maskvą, ar jo pareiškimą, kad plyšį tarp rytų ir vakarų reikia užversti pasikeitimais idejomis, knygomis, laikraščiais, studentais, turistais, techniniais eksperimentais, religiniais atstovais.

Kelionė į Maskvą, jei ji įvyktų, būtų rinkiminei kampanijai svarbiausia karta, kokia buvo 1952 metais pasižadėjimas nuvykti į Korėją.

PRANCŪZAI IR ANGLAI RUOŠIASI NE JUOKAMS

Anglija ir Prancūzija galutinai susitarė dėl pozicijos Suez konflikto atžvilgiu: Nasseris turi kapituluoti. Jei jis nesutiks su Dulles planu, žodis bus duotas patrankoms.

Apskaičiavimas yra paprastas: politiškai kapituluodamas Nasseris sugriaus arabų pasaulyje savo prestižą ir galima bus tikėtis, kad egiptiečiai patys jį nuvers.

Nasserio nuvertimas leistų sustiprinti Irake britams simpa-

tizuojančią vyriausybę, paimti tvirtiau į rankas Jordaniją ir garsusis Bagdado paktas galės tapti realybe.

Jei Prancūzija dedasi prieš šio plano, tai ne iš simpatijos anglams, bet grynai žiūredama savo interesų Šiaurės Afrikoje, nes jei šį kartą bus nusileista Nasserui, tai prancūzams teks galutinai susikrauti čemodanus Alžyre ir grįžti namo.

(Nukelta į 4 psl.)

LAIŠKAI

TRUMPAI AR ILGAI?

Kai kas piktinasi straipsnių ilgumu, manydami, kad ilgi rašiniai būna visiems neįdomūs, arba tušti.

Esu įsitikinęs, kad ir keliais žodžiais galima didelę nesąmonę pasakyti, o yra dalykų, kuriems ir viso amžiaus studijavimo neužtenka.

Nagrėnėjant mūsų lietuviško gyvenimo aktualijas norisi jas kiek galima nuodugniau ir plačiau apsvaistinti. Tam reikia vietos. Straipsnio ilgumas ar trumpumas priklauso nuo temos komplikacijos ir rašančio asmenybės. Turime pasitikėti jo nuovoka, arba... bandyti patys geriau parašyti. Nemanau, kad pageidaujantieji rašiniuose trumpumo būtų smerktini už savo nuomonės pareiškimą, bet tikiu, kad rašinio vertę nustato ne eilučių skaičius, bet minčių turtingumas ir, periodinėje spaudoje, jų aktualumas.

A. Puodžiūnas
Grand Rapids, Mich.

NĖRA KO DELSTI

Vienybei paskelbus paskutiniojo Nepriklausomos Lietuvos vyriausybės protokolo ištrauką, kuriame kai kurie A. Smetonos ministrai patarė bolševikams nesipriešinti ir priimti jų ultimatumą, buv. ministeris J. Audėnas Vienybėje pareiškė, kad „Lietuvos Vyriausybė nesimė karo priemonių prieš Raudonosios Armijos į kraštą žygiavimą dėl visos eilės labai svarbių priežasčių, apie kurias teks atskirai ir dokumentuotai ateiityje parašyti...“

Būtų labai gerai, jei p. J. Audėnas ilgai nedelstų, bet kuo greičiau paskelbtų spaudoje tas priežastis, kurios buvo svarbesnės už Lietuvos nepriklausomybės praradimą.

Jonas Leonas

Cleveland, Ohio

IŠ LIETUVOS

Vienybės laikraščio
ponui Redaktoriui

Aš, Zofija Sagatauskienė, gyv. Lietuvoje, Ukmergės rajone, Pagelazių pšt., Ratautų kaime, esu 75 m. amžiaus, gyvenu be jokios pagalbos artimų, nes sūnus Česlovas po sunkios ligos yra miręs. Iki 1940 m. gaudavau po 35 dolerius pensijos iš Jungtinių Valstybių už

savo žuvusį vyrą Petrą Sagatauską. Jis mirė būdamas kare 1917 m.

Po pasaulinio karo man ir toliau nesiunčia šios pensijos. Aš esu sena, neturiu kam rūpintis. Labai prašau pono redaktoriaus, sutikti padėti man šiame reikale. Pasiteirauti Treasury Department, Division of Disbursement, Washington, D. C., Official Business, kodėl jie man atsako siųsti pensiją. Jeigu tai trukdo finansų ministerija, prašau padaryti žygius, gal išimties keliu, kaip senam žmogui padėti.

Didžiai gerbianti Jus,

Zofija Sagatauskienė

Lietuva

DĖL „GELEŽINĖS UŽDANGOS“ SKAUTŲ STOVYKLOJE

Pereitam Vienybės numerį Jūs mano aprašymą apie skautų stovyklą pavadinate labai sensacingu vardu – „Geležinė Uždanga“ skautų stovykloje. Toks straipsnio pavadinimas jokiu

būdu necharakterizuoja nei mano aprašymo apie tą stovyklą, nei pačios stovyklos. Ir kadangi yra daug žmonių, kurie skaito tik straipsnių pavadinimus, tai jie, perskaitę šį antgalvį, susidarys apie Neris ir Nemuno stovyklas klaidingą nuomonę. Be to, man jau teko išgirsti nemažai priekaištų dėl to antgalvio – žmonės galvoja, kad aš keliu revoliuciją skautų tarpe, kas neturi nei žiupsnelio tiesos.

R. Kezys

Brooklyn, N. Y.

Redakcijos pastaba: Straipsniui pavadinimas „Geležinė uždanga skautų stovykloje. Skautai boikotavo laužą. Tėvai nepatenkinti vadovybės nutarimais...“ buvo duotas prisiliekant teksto. Pats straipsnio autorius R. Kezys rašė: „... uždarymo laužas buvo niūrus, nes laužą boikotavo – patys nesirodė ir nedainavo. Mat stovyklų viršininkai įsakė laužo metu skautams sėdėti vienoje pusėje, o skautėms – kitoje. Toks sprendimas ir jo pasekmės iššaukė nepasitenkinimą ir tėvų tarpe, kurių buvo keletas šimtų suvažiuavę. Reikėtų įieškoti kitų priemonių moraliai jaunimas auklėti, bet nenaudoti „geležinės uždangos“ principo.“

JUOZAS GRABAU

Licensed
REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo tautietį. Būsite patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

NAMŲ STATYBOS IR TAISYMO DARBAI Labai žemomis kainomis

Mes statome naujus, bet taip pat taisome senus namus, kurie paskiau atrodo kaip nauji ir moderniškai. Mes atliekame visus - didelius ir mažus - darbus, susijusius su jūsų namo vidaus ir išorės remontu.

Mes taisome bei įrengiame: verandas, terasas, antruosius langus bei duris (storm windows), garažus, atikus, rūsius, virtuves bei maudynių kambarius, pašaliname 'violations'.

NĖRA DARBO, KURIO MES NEGALĖTUME ATLIKTI

A. NAUDUS GENERAL CONTRACTOR

366 ETNA STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: Midway 7-0528

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601-3 SOUTH SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: PO 5-4110

Baltic Express Co.

200 WEST 72nd STREET, NEW YORK 23, N. Y. TRafalgar 7-6611

GARANTUOJAMAS PRISTATYMAS BE ATSKIRO ATLYGINIMO.

KALBAME LIETUVISKAI

Siunčia dovanų sluntinius į Lietuvą ir visą Sovietų Sąjungą, iš anksto apmokėjus maitą.

Per paštą gautų siuntinių sąskaitas išsiunčiame

**Per 24 valandas
Mes ne tik prižadame,
bet darome**

Siuntiniai ateina per 6-8 savaites. Oro paštu apie 10 dienų. Prašome įsitikinti. Parašykite, mes pasiūsimė paruoštų siuntinių katalogus ir informacijas.

MŪSŲ MICHIGAN FARM SŪRIS YRA PATS GERIAUSIAS JŪSŲ MALONUMUI IR SVEIKATAI

Jį galite pirkti ir valgyti su pilnu pasitikėjimu

Visos geresnės maisto krutuvės su pasididžiavimu aprūpina jus su šiuo tikru lietuvišku sūriu.

Apsaugokite save ir savo artimuosius... Neleiskite save perkaltėti, kad pirktumėt pakaitalą. Reikalaukite tik

MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame nuoširdžiai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnės maisto krutuvėms, kad jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm sūrį, kuris paliko visų mėgiamausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.

Jonas ir Angelina Andruliais

Vieninteliai šio sūrio gamintojai, Fountain, Mich.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PĒTER LISKAUSKAS - 69-15 53rd Ave., Maspeth, N. Y. TW 4-8087.

VICTOR ABECUNAS - 351 Park St., New Britain, Conn. BA 3-1342

Mes pristatome sūrį įvairiems pobūviams

LIETUVIS PERKA TIK PAS LIETUVI!

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE

MARIJONA IR JURGES JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

VISAME NEW YORKE NERASITE GRAZESNIŲ
IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP

GRAND PARADISE

Ką neregnumėte -- koncertą, vestuves, šokius ar
praktikas -- Grand Paradise gali tilpti nuo
25 iki 2000 dalyvių.

J. Weinstein

Reikalų Vedėjas

320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
EVergreen 7-1123

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

Juozas Tysliava

Editor and Publisher

Vyt. Gedgaudas

Managing Editor

Editorial and Business Office
412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EV 4-0862

Entered as Second Class Matter
Oct. 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

SUBSCRIPTION RATES

USA per year \$5.00
Other Countries \$6.00

LAIŠKAS REDAKTORIUI

Čia pridamas viešas pareiškimas jame pažymėta data buvo pasiūstas Naujienoms, kurios jį gražino autoriui pastebėdamos, jog tai greičiau organizacijos vidinis reikalas, ir paskelbė tik patį išstojimo faktą. Ačiū Naujienoms ir už tai.

Skaitau, kad mūsų Lietuvos laisvinimo veiksniuose iki žalingo laipsnio šventam Lietuvos laisvės reikalui išsivysčiusios nesantaikos nėra vien buvusios mano partijos vidinis bei mano asmeniškas reikalas, bet yra reikalas visų lietuvių, todėl, nekreipdamas dėmesio į bet kokius galimus mano asmens adresu puolimus, prašau mano pareiškimą Tamstos vadovaujama laikraštyje atspausdinti ištaisai.

Vytautas Vintartas

VIŠAS PAREIŠKIMAS

Prieš keletą mėnesių Naujienose tilpo žinutė, kad šių eilučių autorius, V. Vintartas, yra Liet. Valst. Liaud. S-gos Chicago Skyriaus V-bos narys. Š. m. birž. 19 d. Naujienose ir Drauge buvo atspausdintas prieš tautininkus ir min. S. Lozoraitį nukreiptas pareiškimas, po kuriu be kitų organizacijų yra ir LVLS-gos Chicago skyriaus vardas. Tą patį perspausdinus ir š. m. liepos rugpjūčio Sėjoj, turiu pastebėti, kad š. m. gegužės 27 d., neskaitant privataus pobūdžio pobūvio Dainų šventės metu, iki šiol nei skyriaus, nei valdybos jokio posėdžio nebuvo ir minimo pareiškimo reikalas nesvarstytas. Todėl laikau, kad skyriaus vardas buvo panaudotas vieno kito asmens iniciatyva be skyriaus reikalingo įgaliojimo, o tai su demokratinėmis tradicijomis tikrai nesiderina. Be to, dėl politinio neapdairumo tam pareiškimui panaudojant LVLS-gos vardą greta Krik. Dem. Jaunimo, Klubu, ku-

KODĖL VINTARTAS IŠSTOJO IŠ LIAUDININKŲ SAJUNGOS?

Kadangi tie keliolika jos išieviškųjų vadų nesugeba vesti Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos tikroju liaudininkiškuoju keliu

ris tebuvo reikalingas tik didesniai propagandiniam skaičiui sudaryti, tuo pačiu buvo pažeistas LVLS-gos prestižas: jos jaunimas to pareiškimo nepasirašė, kas visuomenei parodė, kad liaudininkai savo jaunimo (atseit, ir ateities) kaip ir neturi. Ta proga turiu pareikšti sekantį.

Nuo 1947 m. priklausęs ir aktyviai veikęs LVLS-goj, pastebėjau, kad kai kurie jos vadovaujantieji asmenys savo politinėje veikloje, rašiniuose ir kalboje begyvena praecities sentimentais ir nemaloniais atsiminimais tuo pačiu, patys gal to ir nejausdami, tapo konservatyviais, jei ne atžangos keliu einančiais. Atsiminimais begyvenęs žmogus priklauso praecičiai. Jo skaudūs atsiminimai bei neapykanta skriaudėjams gali sukelti užuojautos, bet negali užimponuoti ir patraukti to nepergyvenusiu, o ypač jaunimo ir dar išieivijoje. Anaipol, perdažnai ir įkyriai tą pačią atsiminimų giesmę tebekartojant, ateitin žvelgiantį ir pažangos kelio ieškančią jaunimą, o taip pat ir prijaučiančius, tuo būdu galima nuo savęs tik atstumti. Deja, praecitimi gyvenęs žmogus sunkiai tą suvokia.

30 metų senumo praecityje užsikonservavę, tie valstiečių liaudininkų šulai nesugeba iš praecities stiprybės pasisemti. Atrodo, kad juos tebeveikia be

pasipriešinimo priimtas smurto smūgis ir jie užmiršo, kad III-me Nepr. Lietuvos seime LVLS-ga buvo atstovaujama 22 atstobų šalia 30-ties krikščionių demokratų, be kurių veiksmingos paramos tas smurtas niekad nebūtų pasisekęs! Nekalbant apie Lietuvos pogrindyje veikusio VLIKO sudarymą, tariamai simboliniai Lietuvos seimą reiškiančiame VLIKe išieivijoje, kuomet momento iššauktų rezistencinių sąjudžių veikla nustojo reikšmės, nieko neapsimokančių savo vadų dėka LVLS-ga buvo pastatyta negarbingame 1:5 santykiu šalia tų pačių krik. demokratų, kurie, besistengdami tą santykį išlaikyti, Lietuvos laisvinimo instituciją pavertė beprasmių ir nepateisinamų partinių intrijų ir kivirčių arena. Savaiame suprantama, kad už visus VLIKO vidinius ir iš jo išėjusius mūsų išieivijos išorinius nesutarimus ir nesantaikas pirmoje eilėje yra atsakingi tie, kurie VLIKe vyrauja ir jam vadovauja, — krikščionys demokratai. Deja, ne be atsakomybės lieka ir tie liaudininkų šulai, kuriems, anot vieno jų, kaip 60 metų senumo partijos nariams, politinės taktikos studijos yra nereikalingos, nes nusekė paskui tą taktiką

puikiai žinančius krik. demokratams.

Kuomet Liet. Frontas išieivijamas iš VLIKO išsivedė ir savo vadovautą „marijonetę“ Vienybės sąjudį, tai tuometiniai (veik tie patys dabartiniai) liaudininkų vadai turėjo puikią progą žengti pirmą žingsnį į gyvenimo tikrovei artimesnės VLIKO sudėties sudarymą ir tuo pačiu pastatyti LVLS-gą garbingesniu 1:3 santykiu šalia krik. demokratų. Tuo būdu VLIKe būtų likęs tik vienas iš vadinamųjų rezist. sąjudžių — Liet. Laisvės Kovotojų S-ga. Vadovaujantis principu, kad simboliniai Lietuvos seimą reiškiantį VLIKą sudaro tik politinės partijos, šis išieivijoje tautininkų „marijonete“ virtęs sąjudis, savaiame nustotų pagrindo VLIKe turėti „savo“ atsvą. Tai būtų buvęs antras ir tikras žingsnis priartinant VLIKO sąstatą prie gyvenimiško lietuvių politinio pasiskirstymo, tuo pačiu sustiprinant patį VLIKą ir LVLS-gos padėtį jame. Deja, liaud. vadai neišvystė reikiamos veiklos tuo metu, nes jiems daugiau rūpėjo „trupinius aukso, gardaus valgio šaukštas“ — Vykd. T-bos pirm. postas, kuriam užtikrinti buvo reikalingas krik. demokra-

ty palankumas. Ir taip „marijonetė“ — Vienybės S-dis buvo gražintas į VLIKą krik. demokratams, atsiprašant, tęsti „lelių teatrą“. Gi tos „leles“ balsas VLIKe reiškia ne mažiau, kaip balsas garbingos 60 metų senumo valst. liaud. partijos. Jeigu seniems jos vilkams del to ne bėda, tai man ciliniam nariui, tikrai koku. Ir jeigu tai jau būtų istorijos galas...

Krik. demokratams visą laiką buvo lyg šapas akyje, galima sakyti, liaudininkų vadovaujama laicistinė penkiukė, kurios tarpe pirmieji jau senokai buvo pradėję intrigas sukkti. Frontininkams išėjus ir liaudininkams minėto pirmo žingsnio VLIKo stiprybėn nežengus, priešingon pusėn jį žengė krik. demokratai. Jie taip gabiai tą penkiukę išardė, jog jos nariai tarpusavy vieni kitus tektalino. Po to, išnaudodami liaudininkų senus praecities sentimentus ir neapykantą, krik. demokratai žengė antrą žingsnį, su liaud. vadų pagelba surežisuodami tokią padėtį, po kurios seka tautininkų su LLKS-ga pasitraukimas iš VLIKO ir įsisteigimas antro lygiagretaus laisvinimo veiksnio. Laimetojais siauru partiniu požiūriu išėjo krik. demokratai, pagerindami jiems nepalankų partinį santykį 4:5 į jiems priimtą — 4:3 (plius 2 be linijos). Tuo pačiu požiūriu laimejo ir valst. liaudininkų šulai, išsilaisvindami iš juos slėgusio „košmaro“ — jų taip bijomo galimo dviejų 1926 m. suokabininkų susiblokavimo VLIKe. O ką laimejo Lietuvos laisvinimo reikalas? Galima sakyti, irgi šį tą... Dabar laisvinimas vyksta dviem frontais — „demokratinium“ ir „demokratinium“. Krik. demokratams neberekės eikvoti VLIKO laiko ir savo jėgų kitiems skaldyti, — galės ramiai tik valdyti. Tik klausimas — ką?...

Lietuvių tautos istorijoje šį laiką mūsų partijų pramoga — Lietuvos nelaimės akivaizdėje kovojant dėl „valdžios“ — be abejonės ras atitinkamą vietą šalia trilikalmetės buvusios tautininkų „pramogos“. Šalia jų ir šalia krik. demokratų bus atžymėta ir LVLS-ga už „garbingus“ savo išieiviskųjų vadų nuopelnus, kurių jie atsiekė nepajėgdami atsikratyti praecities atsiminimais ir neįstengdami žvelgti toliau siauro partinio akiračio. Tie keliolika jos išieiviskųjų vadų nesugeba vesti LVLS-gos tikroju liaudininkiškuoju keliu, kurį nužymėjo ir pramynė didieji lietuviai — dr. V. Kudirka, M. Sleževičius, dr. K. Grinius, bet stumdo ją proginėmis (oportunistinėmis) šalikėmis. To pasekmėje daugelis LVLS-gos narių ir jai prijaučiančiųjų atšalo arba tapo indiferentais.

Neturiu tikslo šiuo pareiškimu pažeminti pačią LVLS-gą: kas čia pareikšta, buvo ir tebera žinoma daugeliui mūsų išieivijų. Nenorėdamas likti indiferentu, tuo pačiu negaliu sutikti nuolatiniams stovėti prieš vadų įvykdytų klaidų faktus. Todėl, ir toliau palikdamas šalininku dr. V. Kudirkos ideologijos, kuri išreikšta Lietuvos himne, iš Liet. Valst. Liaudininkų Sąjungos išieivijoje išstojau.

Vytautas Vintartas

Chicago, 8.21.1956

LIETUVIŲ DĖMESIUI!

NEWARKE ATIDARYTAS OFISAS SIUNTINIAMS GABENTI Į SSSR

Į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus kraštus. Siunčiame maisto produktus, naujus ir dėvėtus drabužius, medžiagas, vaistus ir t. t. Siuntiniai išsiunčiami 48 valandų bėgyje. Siuntėjui įteikiamas pašto pakvitavimas apie išsiuntimą. Siuntiniai pristatomi gavėjui 7-8 savaičių bėgyje. Siuntiniai siunčiami oro paštu pristatomi 7-10 dienų bėgyje. Siuntėjas gauna asmeniškų gavėjo pakvitavimus. Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu miltu. PRISTATYMAS GARANTUOTAS. Siųskite siuntinius giminėms. Ofisas atdaras kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. Netoli Pensilvanijos stoties Newark. **PACKAGE EXPRESS CO.** 314 MARKET STREET, NEWARK, N. J. MITCHELL 2-2452 Siuntiniai siunčiami Parcells to Russia, Inc. leidimu

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS Sulankstyto automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas naujomis, dažymas ir poliravimas. 937 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y. (Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Telefonas: EVERgreen 8-9794

BENEDICT J. SCHEGAUS
Real Estate & Insurance

OFISAS NAUJOJE VIETOJE:
152-08 84th DRIVE JAMAICA 32, N. Y.
Telefonas: AX 7-0990

ALLIANCE CRYSTAL
Kazys ir Alvina Buividai **COCKTAIL BAR**

Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios rūšies maistas, įvairiausi gerimai. Vakaraus muzika prie baro.

DU ORKESTRAI, FLOOR SHOW IR SOKIAI
80 St. Marks Place (8th St. ir 1st Ave.) New York, N. Y.
Telefonas GRamercy 7-9765

HELEN POVILANSKIENĖ

BARAS ** RESTAURANAS
SALE ŠEIMYNIŲ PRAMOGOMS

158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9737

TRAUN'S BAR

RESTORANAS IR BARAS
AUGUST. TRAUN, savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street Philadelphia, Pa.
Telefonas PO 5-9785

PREZIDENTAS EISENHOWERIS SVEIKINO ALIAS SUVAŽIAVIMĄ

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos
suvažiavimas praėjo labai kultūringai

Rugsėjo 1-3 dienomis Philadelphiaje įvykusiame Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavime turėjau malonią progą dalyvauti. Suvažiavimas įvyko lietuvių banke, Liberty Federal Savings and Loan Association gražiai dekoruotose patalpose. Suvažiavimo atidarymo iškilmes buvo labai įspūdingos.

Suvažiavimą atidarė ALIAS Philadelphijos skyriaus pirm. ir Temple universiteto prof. A. Jurskis, pakviesdamas į garbės prezidiumą eilę plačiai žinomų ir nusipelnusių tautai asmenų, jų tarpe prof. J. Šimoliūną, prof. S. Dirmantą, prof. J. Puziną, inž.-teis. Charles S. Cheledeną, teis. Joną A. Stiklorių, LF leideją J. Kapočių. Suvažiavimas gavo sveikinimus iš JAV prez. Eisenhowerio ir buv. prez. Harry S. Trumano. Suvažiavimą raštu pasveikino ir Lietuvos Ig. Ministeris Washingtono p. Žadeikis. Daug sveikinimų buvo gauta iš kituose kraštuose gyvenančių inžinierių, o eiles organizacijų atstovai suvažiavimą pasveikino raštu.

Prof. J. Šimoliūnas tarė žodį į Lietuvą. Jo kalbą į diktafono juostelę įrašė Amerikos Balso red. dr. Kostas Jurgela.

Dr. J. Gimbutas skaitė pasveikintą apie Mažosios Lietuvos sodžiaus architektūrą, kuri buvo iliustruota istorinių dokumentų fotografijomis. Parodytas filmas apie atomą.

Inžinieriai ir architektai padėjo vainiką prie Laisvės Var-

ELENA DUBYSKA
Philadelphia, Pa.

po. Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje įvyko pamaldos už mirusius ir pavergtoje Lietuvoje kenčiančius inžinierius. Per pamaldas giedojo solistė Juzė Augaitytė. Pamokslą pasakė kun. klebonas J. Čepukaitis.

Pobūvio metu banko rūsyje buvo padaryta didelė staigmena: alučiui gerti kiekvienam dalyviui, neaplenkiant ir svečių, buvo įteikti ir dovanoti ašotėliai su užrašu: ALIAS ketvirtasis suvažiavimas. Jie buvo labai meniškai padaryti. Ašotėlio projektą padarė arch. J. Stelmokas, nulydino skulpt. P. Vaškys. Girdėjau, ašotėliai bus masiniai gaminami pardavimui.

Be meniško ašotėlio, nulydinto suvažiavimui atžymėti, filadelfijiečiams buvo suteikta ir kita staigmena, tai suvažiavimui pristatymas advokato Charles S. Cheledeno kaip inžinieriaus. Lietuvių banko prez. adv. Ch. S. Cheledenas, pasi-

rodė, yra baigęs ne tik teises, bet ir inžinerijos mokslus. Pirmiausia jis baigė inžinerijos mokslus. Vėliau perėjo studijuoti teisę. Malonu pastebėti, kad nors šiame krašte gimęs ir augęs ir Lietuvos nematęs, inž. teis. Charles S. Cheledenas yra vienas iš didžiausių lietuviybės ramsčių Philadelphijoje.

Neliesdama grynai ALIAS suvažiavimo organizacijos reikalų svarstymo, noriu pastebėti, kad suvažiavimas praėjo labai kultūringai. Kitaip ir būti negalėjo, nes tai buvo suvažiavusi Lietuvos inteligentija, išaugusi ir išsimokslinusi nepriklausomos Tėvynės aplinkumoje. Ji supranta savo darbų reikšmę ir jaučia atsakomybę dėl tautos laisvės siekimų įgyvendinimo. Iš suvažiavimo pareiškimų plataus pobūdžio atrodo, kad ALIAS yra pasiryžęs plačiau reikštis ir visuomeninėje veikloje.

Naujai išrinktoji valdyba bus Philadelphijoje. Naujos vald. pirm. išrinktas prof. A. Jurskis. Senasis dipl. inž. B. Galinis per lietuvių radiją pasakė gerai paruoštą kalbą. Suvažiavimą paminėjo ir anglų spauda.

PERSITVARKĖ SLA TARYBA Prezidentu išrinktas Povilas Dargis, viceprezidentu Juozas Maceina ir išdo globėju adv. S. Briedis.

Praeitą pirmadienį New York'e įvyko specialus SLA Vykdomosios Tarybos posėdis. Posėdyje dalyvavo Povilas Dargis,

dr. M. J. Vinikas, Nora Gugienė, Juozas Maceina, Efraim Mikužytė, dr. S. Biežis ir Kontrolės Komisijos nariai, A. S. Trečiokas su Stasiu Gegužiu.

Svarbiausi posėdžio darbotvarkės punktai buvo SLA prezidento, viceprezidento ir vieno išdo globėjo rinkimai. Į mirusio Kalinausko vietą, SLA prezidento pareigoms vykdomoji Taryba visais balsais išsirinko Povilą Dargį iš Pittsburgho. Viceprezidentu išrinktas iki šiol buvęs išdo globėjas Juozas Maceina. Antruoju išdo globėju išrinktas adv. S. Briedis iš Brooklyno.

SLA viceprezidento vietai taip pat buvo pasiūlyta A. S. Trečioko kandidatūra. Juozas Maceina laimėjo, gavęs keturis balsus. Teko girdėti, kad tautinės grupės atstovai, dr. S. Biežis, A. S. Trečiokas ir S. Gegužis yra nepatenkinti tokiu SLA Vykdomosios Tarybos narių pasiskirstymu. Jų tvirtinimu, dabar SLA Vykdomoji Taryba yra socialistų grupės kontrolėje, trūksta proporcijos ir t. t.

Povilas Dargis ir kai kurie kiti SLA Vykdomosios Tarybos nariai, sakoma, buvo linkę siūlyti tautinės grupės žmogų viceprezidentu arba išdo globėju vietoms. Kiek tai liečia prezidento vietą, A. S. Trečiokas, kaip Kontrolės Komisijos narys, patariamuoju balsu, siūlė rinkti į prezidentus teisėją Laukaitį, kuris praėjusiose rinkimuose, po

PASAULYJE

* Anglija ir Prancūzija bendrai išleistame komunikate sako, kad jos nedvejotomis karinių priemonių užtikrinti laisvą plaukiojamą Suezą kanalu, jei Nasseris atmes Amerikos valstybės sekretoriaus Dulles planą dėl kanalo pavidimo po tarptautine kontrole.

* Į prezidento Eisenhowerio ūkį Gettysburge buvo susirinkę 500 republikonų partijos atstovų išdirbti rinkiminės kampanijos planą.

* Sovietų Sąjunga pažadėjo dviejų mėnesių laikotarpį Jugoslavijai duoti 300,000 tonų javų. Tito buvo prašęs Amerikos, bet ši atsisakė, kol nebus išaiškinta iki kokio laipsnio yra Tito draugystė su Maskva.

* Monaco princas Rainier su savo žmona Grace, buvusio kino artiste, atvyko į Ameriką, kur išbus trejetą savaitių.

* Japonijos vyriausybės pirmininkas ruošiasi ateinančią savaitę skristi į Maskvą atnaujinti derybas tarp Sovietų Sąjungos ir Japonijos.

* Maskvoj paskelbtas įsakymas, pagal kurį ateityje už mokslinius ir literatūrinius darbus vietoj Stalino premijos bus duodamos Lenino premijos.

* Amerikos laivyno balionas šiomis dienomis sumušė pasaulinį rekordą, pakildamas į orą 142,900 pėdų, tai yra 20,000 pėdų aukščiau negu anksčiau paleistieji balionai.

* Paryžiaus operoje vaidinant „Boris Godunov“ į sceną nušoko iš 45 pėdų aukščio ir užsimušė scenos mašinistas Wladimir Dončikov, buvęs caro karininkas, 64 m. amžiaus. Nusišaudyti pastumėjo nusivylimas, kad niekad nematys Rusiją išlaisvintą iš bolševizmo.

* Nasserio vyriausybė uždėjo areštą ant turto tų Suezą kanalo locmanų, kurie negrįžo iš atostogų.

* Prancūzijoje benzino atsargos yra trims mėnesiams. Kol kas pristatymas tebėra reguliarus, bet jei Suezą konfliktas pasunkės, numatoma benzino pardavimą suvaržyti.

* Lenkijos vyriausybės pirmininkas Cyrankiewicz parlamente pareiškė, kad po Poznanės įvykių Lenkijoje ekonominė padėtis yra labai sunki.

* Rusijoje, rytinėje Sibiro dalyje, Jakutijoje, rasti deimantų laukai, daug turtingesni už esamus Pietinėje Afrikoje.

* Kipro saloje graikų teroristai užpuolė prancūzų kariuomenės dalinius, kurie čia išlipo, ruošdamiesi atakai prieš Suezą.

* Italų socialistų partija, kuri anksčiau buvo suskilusi ir Pietro Nenni grupė bičiuliavosi su komunistais, rengiasi susijungti. Nenni pasižadėjęs nutraukti ryšius su komunistais.

* Už kelių metų žmonės galės kontroliuoti orą visame žemės rutulyje ir pagal norą „užsisakyti“ sniego, lietaus ar gražaus oro. Tas ypač labai bus svarbu kariuomenėi, nes dabar prie štabų būvę meteorologai turėdavo atydziai sekti orą – puolimų pasisekimas priklausė nuo oro pastovumo.

* Sovietų Sąjunga stato atominį lėktuvą, kuris galės apskristi aplink pasaulį per 20 valandų.

Prancūzai ir...

(Atkelta iš 1 psl.)

Iš to išeina, kad anglų-prancūzų kariniai pasiruošimai nėra skirti vien grąsinimui. Abiejų kraštų kariuomenė visai rimtai ruošiasi karo veiksams, okupavimui Suezą zonos ir jei Egiptas priešinsis, viso krašto. Kariniai ekspertai žiūri optimistiškai į būsimuosius karo veiksmus ir ramina politikus, kurie prisibaido, kad teks bombarduoti egiptiečių miestus.

Amerika visame šiame konflikte mažai ko gali prarasti, bet daug laimėti. Jei anglai ir prancūzai savo veiksmais įrodys, kad jie pasilieka kolonistais, Amerika sustiprins savo

Kalinausko, buvo gavęs daugiausia balsų tai vietai.

SLA Vykdomosios Tarybos posėdžiai baigėsi praeitą trečiadienį.

prestiją arabų pasaulyje, pasilikdama ištikimą antikolonistinėms idėjoms. Jei konfliktas baigsis kompromisu, tai pasaulio akyse Amerika bus suvaidinusi taikintojo rolę ir bus prieleista prie Suezą kanalo administravimo, kur anksčiau neturėjo jokios įtakos.

Priešingai, jei anglai ir prancūzai pradės karą, tai jo laimėjimas irgi priklausys tik nuo Amerikos.

Šiandien Amerika stovi už derybas. Ji nori anglus ir prancūzus įtikinti, kad šie būtų kantresni. Su laiku galima bus padaryti „Teherano perversmą“, Nasserį nušalinant, kaip buvo nušalintas Mossadegh.

Edenas ruošiasi karui...

Raštikio atsiminimai

125,000,000 LITŲ GENEROLAS

Iš esmės įdomūs buvusio Lietuvos kariuomenės vado atsiminimai susilaukė kritiškų pastabų. - Kokia buvo Lietuvos kariuomenės paskirtis Raštikio pažiūrose ir tikros būklės akivaizdoje?

Pirmieji išpūdziai

„Generolai mums visados visados brangiai kainavo“ – su lengva ironija tarė man knygy pardavėjas, prašydamas už gen. S. Raštikio atsiminimų knygą 7 dolerius. Palyginus su jos apimtimi – 704 psl. – tai nėra brangu, kitos išvados prieini pasvėręs jos turinį. Ir generolui ir skaitytojams būtų buvę geriau, jei iš knygos būtų išbraukta visa eilė nesvarbių įvykių aprašymų (pvz. kokiomis aplinkybėmis generolas vaikystėje paskerdė kiaulę, persų vestuvūs) išvengta dažnai pasitaikančių pakartojimų (pvz. gen. Žukausko nuomonė apie autorį), susilaikyta nuo nebūtinai reikalingų savo samprotavimų. Jei tų reikalavimų būtų paisyta, knyga būtų turėjusi 300-400 psl. ir būtų skaitytojų daug mieliau priimta.

Šiuo metu ši mūsų „bestseller“i, kurio Chicagoje jau parduota keli šimtai egz., skaitančioji visuomenė sutinka gana kritiškai. „Nerimta knyga“ – sakė buvęs krašto apsaugos ministeris. „Per daug to savo AŠ“ – pridūrė gydytojas pulkininkas, tylus visų aprašomų įvykių stebėtojas. „Iš kurio taško autorius prieina prie įvykių – teiravosi viena birutietė – iš Lietuvos kariuomenės vado, ar... kaimo vidurio Stasiuko?“

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Tai gana šiurkščios pastabos, tačiau jas, deja galima pagrįsti knygos citatomis. Bet nepaisant to, knyga bus nemažas turtas mūsų naujausios istorijos tyrinėtojams, nors kai ką reikės paaiškinti ir papildyti.

Kariuomenės paskirtis

Likimas lėmė, kad generolas Raštikis už savo karjerą turi būti dėkingas dviem sukilimams. 1926 m. gruodžio 17 d. jį pakėlė į gen. štabo skyriaus viršikus, 1934 m. birželio 7 d. sukilimas jį iškėlė į kariuomenės vadovybės viršūnes. To paties likimo ironija norėjo, kad apie tuos sukilimus generolas nieko nežinojo, juose ar jų malšiniame nedalyvavo. Labai galimas daktas, kad po trečio sukilimo generolas būtų atsidūręs pačios valstybės viršūneje, sukilimo, kurio ruošai generolas sakosi nepritaręs ir kuris neįvyko dėl laiko stokos – Lietuvai užėjo saulėlydis.

Tie faktai iškelia klausimą kokias funkcijas Nepriklausomos Lietuvos gyvenime atliko Lietuvos kariuomenė? Teoriškai kariuomenė yra valstybės priemonė savo išorinio saugumui patikrinti, ji aktyviai ar pasyviai, bent iki atominio amžiaus

pradžios, paremia krašto užsienio politiką. Deja, tokias funkcijas kariuomenė atlieka tik, taip sakant, gerai nusistovėjusiose valstybėse. Vidurio ir Rytų Europos Pirmojo Didžiojo karo atsikuriosiose valstybėse kariuomenė, nepriklausomybės karų laikotarpiui pasibaigus, greitai gavo kitą paskirtį – vienokiu ar kitokiu būdu laidoti krašto valdžios pastovumą, vyriausybė čia ejo pareigas (išskyrus Čekoslovakiją) ne iki turėjo parlamentų pasitikejimą, bet... kariuomenės, tiksliau tariant, karininkų pasitikejimą. Mat, tobuliausia iki šiol žinoma valdžios forma – demokratija – reikalauja ilgesnio taikos ir gerovės laikotarpio, kuris reikalingas tam tikrų stiprių demokratinų tradicijų ir svarbiausio jų puoselėtojo – laisvos, nepriklausomos spaudos – įsistiprinimui. Lietuvai ir jos kaimynams to reikalingo laiko trūko.

Su kuo kariauti?

Atsidūręs po 1934 m. sukilimo ir gen. Jackaus susirgimo kariuomenės priešakyje S. Raštikis norėjo kariuomenę grąžinti jos tikrajai, teoriškai paskirtai. Tuo jis jau rūpinosi po pirmojo, gruodžio 17 d. sukilimo, tapęs II skyriaus viršininku. 211 psl. autorius rašo: „Pirmiausia išemiau iš savo skyriaus darbo srities informavimą kariuomenės vadovybės apie savo kariuomenę“, tačiau keturiems metams ir 450 puslapių jo atsiminimų knygoje pralinkus, autorius, jau kariuomenės vadas, 671 psl. rašo: „Kariuomenės štabo II-sis skyrius nuolat informuodavo mane apie nuotakas kariuomenėje“. Ką tai reiškia? O gi tai, kad kariuomenės vadas, pats to nenorėdamas ir net dabar to nesuprasdamas, grįžo į vidaus politiką. Jo pastangomis buvo sudaryta pirma koalicinė gen. Černiaus vyriausybė. Įdomu, kad pats Raštikis taip dažnai kartodamas neesąs politikas, aiškina, kad jis pats nesutikęs būti ministru pirmininku, nes apie tas pareigas nieko nesupratęs. Skaitytojui tačiau kila klausimas; o iš kur generolas Černius Raštikio pavaldinys, galėjo turėti reikiamą supratimą? Ar iš to nereikia padaryti išvados, kad autorius nenorėjo pats susikompromituoti ir laukė geresnės progos?

Autorius sakosi tokių užmačių neturėjęs, jam rūpėjusi kariuomenė. Iki Raštikio mūsų kariuomenė buvusi chaoso stovyje, jis ją sutvarkęs. Benuodamas kariuomenės reformos, Raštikis svarstęs ir klausimą su kuo mūsų kariuomenė galėtų kariauti. Pati viena ji galėtų susiremti su kaimynais latviais, prieš kitus kaimynus: sovietus, lenkus, ar vokiečius, mes ga-

Gen. Stasys Raštikis, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, kai profesoriavo Syracuse, N. Y., Universitete.

lejomė tik kapituluoti. Ką iš eilės ir padarėme prieš lenkus (ultimatus dėl santykių priėmimo), prieš vokiečius (Klaipėdos atėmimas), prieš sovietus (visos nepriklausomybės netekimas). Dėl to žinoma pati kariuomenė nekaltą, o politikai (šandien visi sutinka, kad santykius su lenkais galima buvo anksčiau užmegsti) ar tikriau iš viso nelaimingai susidėjusi tarptautinė padėtis.

Kariuomenė turėjo būti mažesnė

Iš tokios būklės kiekvienas rimtas politikas galėjo pasidaryti tik vieną išvadą. Mums reikalinga galimai mažesnė kariuomenė, jos funkcijos bus daugiau vidaus, kaip išorinio pobūdžio. Turint galvoje visus vidaus ir užsienio politikos elementus mums būtų užtekę nepilnų dviejų divizijų, gen. Raštikiui, žiūrint iš įsivaizduoto kariško taško (politikos jis sakosi bijojo), reikėjo keturių divizijų, tris jis jau spėjo sudaryti, o ketvirtos turėjo štabą. Jis giriasi, kad mūsų aviacija Nepriklausomybės pabaigoje buvusi stipresnė už latvių. Bet kokia kaina tai buvo pasiekta? O gi 125,000,000 litų suma, skirta nepaprastai kariuomenės samatai. Kiek su ta suma galima būtų padaryti pažangos ūkiniame ir kultūriniame sektoriuje! Tiesa, reikia pripažinti, kad mūsų kariuomenė atliko tam tikrą tautos auklėjimo darbą, todėl išleisti kariuomenei pinigai nebuvo visu 100% nenaudingai išleisti, tačiau aišku, kad tiesioginiu keliu (ne per kariuomenę) išleistos ūkiui ir kultūrai ska-

tinti lėšos būtų atnešusios geresnius rezultatus. Gen. Raštikis savo autoritetu privertė vyriausybę kariuomenei skirti tiek daug lėšų, apleidžiant ki-

kitus svarbius sektorius, už tai jam tenka ir moralinė atsakomybė.

Būdinga, kad autoriaus idealas buvo turėti krašto apsaugos ministeriu rikiuotės karininką, tuo tarpu visi demokratiniai kraštai, ypač taikos metu, stengiasi tame postovyje turėti civilį, kuris kariuomenės reikalavimus gali suderinti su viso krašto pajėgumu ir galimybėmis. Kad kiekvienas žinybos viršininkas siekia savo įstaigų padidinimo, natūralu ir normalu, už tat, kariuomenės atveju, civilis krašto apsaugos ministeris jos normalius apetitus išmatuoja naudos visam kraštui požiūriu.

Kitą savaitę: Smetonos-Raštikio santykiai.

J. MARKIEWICZ

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Conn.
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Conn.
Telefonas: 9-1181

DĖMESIO! TIK KĄ ATSPAUSDINTOS KNYGOS!

- P. Galanėšs LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS.....\$8.50
Dr. V. Sruoglenė LIETUVOS ISTORIJA.....\$12.00
S. Raštikio KOVOS DĖL LIETUVOS.....\$7.00
A. Birontas VARDAN TEISYBĖS.....\$1.00
N. Butkienė DVYNUKĖS - Vaikams Apsakos \$1.00
Anksčiau spausdinti leidiniai
A. Merkelis J. TUMAS VAIŽGANTAS (Monografija)...\$6.00
V. Mikolaitis Putinas ALTORIŲ ŠEŠĖLY.....\$6.00
V. Varnienė DIDŽIOJI VIRĖJA.....\$6.00
J. Georg MOTERYSTĖ.....\$3.00
(Gimimų reguliavimas, išeitis iš moterystės sunkenybių)

Prenumerata:

J. Tumo-Vaižganto ...RINKTINIŲ RAŠTŲ 7 TOMAI...\$21.00
Perkant atskirais tomiais kainuos brangiau, o be to užsisakydami iš anksto palengvinsite leidejui nustatyti kiek egz. spausdinti. Už prenumeratą pinigų sumokėsite kai knygas gausite. Paskubėkite su užsakymais.

Lietuviškos plokštelės: Kipro Petrausko, Kutkausko, Šabanauko ir kitų dainininkų įdainuotos.

Didelis pasirinkimas: šveicariškų laikrodžių, foto radio aparatų, rašomų siuvamų mašinų, vaikams vežimėlių, dvigubų sportinių ir nesportinių.

Kas užsisakys iš šio sąrašo prekių nemažiau 10 dol. gaus gražią lietuvišką dovaną. Prekės siunčiamos į visas pasaulio šalis. Reikalaukite informacijų ir katalogų.

J. KARVELIS

3322 S. Halsted Street, Chicago, Illinois Tel. YArds 7-0677

ATKARPA: Prašau įrašyti mane į Vaižganto Rinktinių Raštų prenumeratorių skaičių:

Vardas _____

Adresas _____

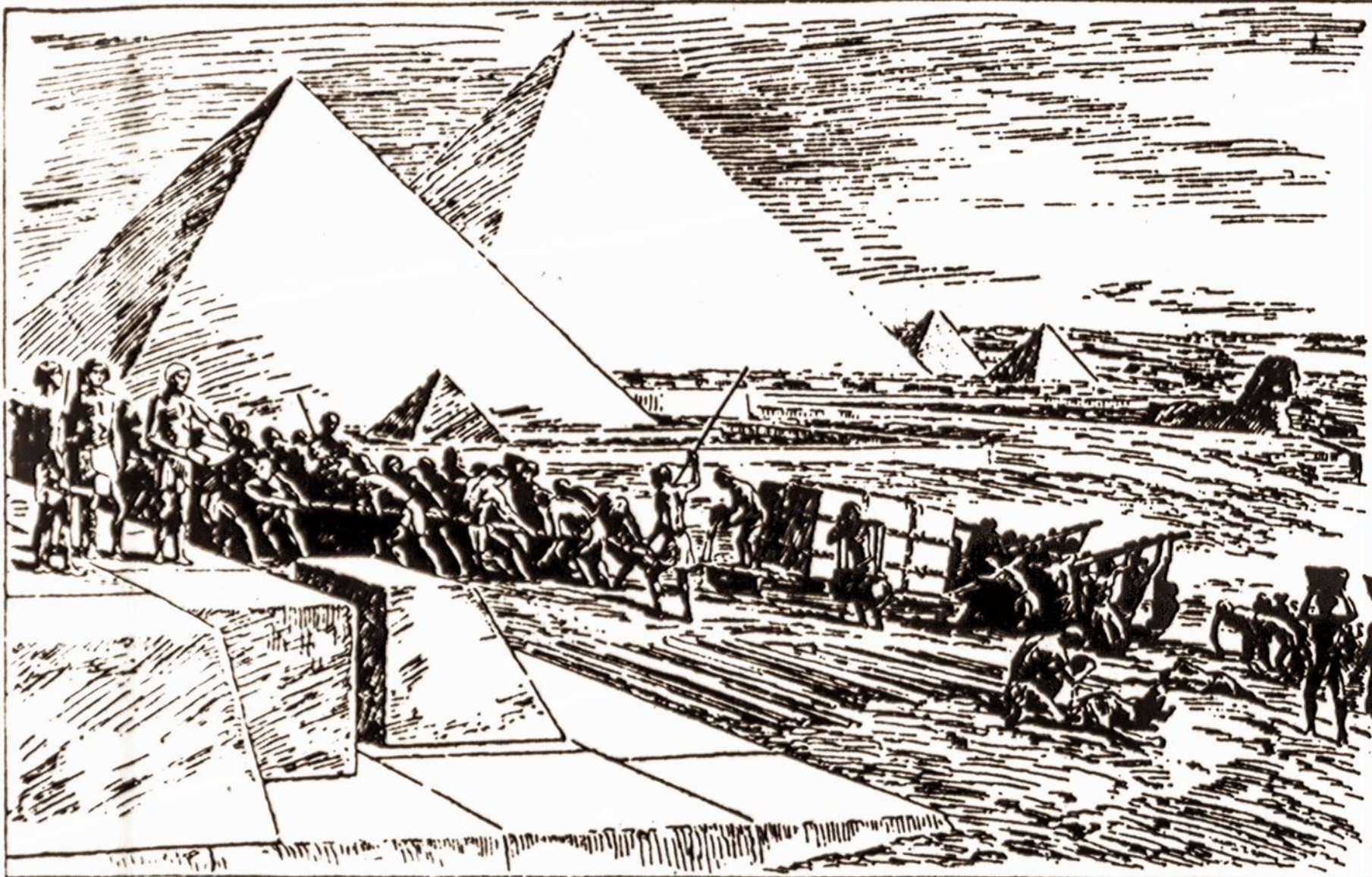
Parašas _____

Persiuntimui siuntinių į visus Europos kraštus

UNITED PACKAGE EXPRESS CO.

305 Market Street (aršį P.R.R. Stoties) Newark, N. J.
Telefonai: Mitchell 3-4067 - Market 3-2277

Skubiai pasiunčiame maisto produktus, audeklus, naujus ir vilkėtus drabužius, vaistus ir kt. Siuntėjas gaus gavėjo parašų patvirtintą pakvitavimą. Siuntiniai pilnai apdraudžiami. Oro paštu pasiekis gavėją per 7-10 dienų. Visi persiuntimo mokesčiai ir muitai apmokami čia. Siuntinius galite prisigauti paštu. Įstaiga atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 v.v. Šešt. iki 4 v. Atsinešę ar atsinešę šį skelbimą sutalpysite \$2.00.

Piramidės statyba.

Siaurės rytų Afrikoje, tarp stepių ir dykumų, iš pietų į šiaurę teka didelė, vandeninga Nilo upė. Nilo žemupyje yra siauras, kalnų apsuptas slėnis. Šis slėnis vadinamas Egiptu.

Dėl tirpstančio kalnuose sniego ir smarkių liūčių Nilo aukštupyje upė kas metai patvinsta ir aptvindo beveik visą Egiptą. Potvynis trunka nuo liepos iki lapkričio mėnesio. Vandeniui nuslūgus, slėnyje lieka dumblas, susidaręs iš pūvančių atogrąžinių augalų liekanų ir uolienų dalelių, kurias atnešė upė. Šis dumblas Egipto žemę padaro labai derlingą.

Maždaug prieš 10 tūkstančių metų Nilo slėnyje pasirodė žmonės. Tai buvo pirmą kartą medžiotojai, atklydę iš buvusių aplink Egiptą stepių. Klimatas stepėse darėsi vis sausesnis, ir jos ėmė virsti smėlio dykumomis. Tai vertė žmones palikti senąsias medžioklių vietas ir leisti į Nilo slėnį. Čia jiems teko kovoti žiaurią kovą su gamta. Pelkėtame slėnyje buvo nesveikas klimatas, upėje knibždėjo krokodilai, pakrantės brūzgnyuose veisėsi plėšrieji žvėrys — liūtai ir panteros.

Derlinga Egipto žemė galėjo duoti gausų derlių, bet tam reikėjo ją nusausti. Ir štai žingsnis po žingsnio žmonės ėmė atkariauti iš pelkių ir brūzgynų ariamą žemę. Zemei nusausti jie kasė kanalus, o apsaugai nuo potvynių darė užtvankas. Gyvenvietės kūrėsi pakiliose vietose ir potvynių metu jos susisiekdavo laiveliais arba siaurais pylimais.

Pačiame Egipte labai retai telyja, nes iš vakarų ir rytų yra dykumos. Todėl Nilo potvyniai yra vienintelis šaltinis laukams ir sodams drėkinti. Pasibaigus potvyniui, Egipte prasideda karštos dienos ir dirva išdžiūsta. Tuo metų laiku (lapkritį — vasarį), kai vykdavo sėja, o paskui brėsdavo javai, drėkinama buvo Nilo vandeniu, kurio per potvynį buvo prileidžiama dirbtiniai ežerai. Iš jų į laukus ir sodus buvo iškasti kanalai, kuriais leisdavo vandenį. Priklausomai nuo Nilo potvynio ir laukų darbų egiptiečiai metus dalijo į tris dalis: 1) potvynio metas (liepa — spalį), 2) sėjos ir javų brendimo metas (lapkritis — vasaris), 3) piūties ir sausros metas (kovas — birželis). Žemdirbystė buvo svarbiausias senovės Egipto gyventojų verslas.

Nilo slėnis apsuptas kalnų. Juose buvo gaunama įvairių akmens rūšių. Iš akmens egiptiečiai gamindavosi darbo įrankius ir indus. Akmuo buvo puiki statybinė medžiaga. Dykumoje tarp Egipto ir Raudonosios jūros buvo randama vario ir aukso.

Egipte buvo datulių palmių ir akacijų giraičių, Nilo pakrantėmis augo vandeniniai augalai — papirusai ir lotosai. Bet Egipte nebuvo statybinio miško, todėl medis buvo labai branginamas.

Vergai ir vergvaldžiai.

Tais senaisiais laikais, kada žmonės pradėjo sausti Nilo slėnį, jie gyveno pirmą kartą bendruomeninėje santvarkoje. Pelkėtai žemei nusausti,

Lauko darbai senovės Egipte. Viršuje — sėja, apačioje — piūtis.

Susipažinkime SU EGIPTO PRAEITIMI

BE PRAEITIES NĖRA DABARTIES. IR EGIPTO PRAEITIS, GARSĪ SAVO PIRAMIDĖMIS IR SFINKSAIS, YRA GLAUDŽIAI SUSIJUSI SU DABARTIMI. KAS ŠIANDIEN NEŽINO SUEZO KANALO, KURĮ DABARTINĖ EGIPTO VALDŽIA NACIONALIZAVO? ŠIANDIEN EGIPTAS IR VĖL PASAULIO DĖMESIO CENTRE. MES SIŪLOME SAVO SKAITYTOJAMS SUSIPAŽINTI SU ŠIA NUOSTABIA AFRIKOS ŠALIMI, JOS PRAEITIMI IR KULTŪRA.

kanalams iškasti, užtvankoms supilti, dirbtiniams vandens baseinams padaryti reikėjo daugybės darbo rankų. Ne visada bendruomenės galėdavo susidoroti su šiais darbais: kai kuriose bendruomenėse žmonių buvo maža, o ir patys darbai buvo labai sunkūs. Tada buvo pradėta naudotis vergų darbu.

Kaip gi atsirado vergai? Kuomet žmonės vertėsi dar tikai medžiokle, paimti į nelaisvę priešai būdavo dažniausiai nužudomi. Zmogaus darbo našumas buvo toks menkas, jog paliktas gyvas belaisvis neduodavo giminei jokios naudos: visa, ką jis galėjo įgyti, buvo sunaudojama jam pačiam pramisti.

Gyvenimo sąlygos pasikeitė prasidėjus žemdirbystei ir gyvulininkystei: darbas pasidarė našesnis, sėkmingesnis, ir belaisvis savo darbų galėjo suteikti giminei bendruomenei tam tikros naudos. Tada belaisvius jau palikdavo gyvus ir paversdavo vergais.

Turtinėjai ir beturčiai.

Kartu su vergija atsirado nelygybė ir tarp laisvųjų bendruomenės narių.

Giminės ėmė skilti į šeimas. Prasidėjus žemdirbystei ir gyvulininkystei, darbas pasidarė našesnis. Dabar arklui pagaminti, žemei išarti, lūšnelei pastatyti neberekėjo dirbti visai giminei: tam užteko vienos šeimos jėgų. Todėl į darbo įrankius, vienos šeimos narių pagamintus, į žemės sklypą, jų nuvalytą ir išartą, buvo pradėta žiūrėti kaip į šeimos nuosavybę. Giminėse ypač pradėjo išsiskirti giminių seniūnų ir genčių vadų šeimos. Tokios šeimos pasigrobdavo daug vergų, geriausius ariamosios žemės sklypus, išaugindavo dideles bandas. Dalijant karo grobį arba pasikeičiant dovanomis tarp draugiškų genčių, vadai ir seniūnai pasiimdavo didesniąją ir geresniąją dalį.

Egipto bendruomenėse atsirado turtingų šeimų. Jos stovėjo bendruomenės priešakyje, užgrobdavo bendruomeninę nuosavybę ir nuskurdindavo kitus bendruomenės narius.

Visos Egipto valstybės priešakyje buvo karaliai, vadinami faraonais. Jis turėjo didžiulę valdžią: jo žodis buvo įstatymas, bet kurio egiptiečio gyvenimas priklausė nuo jo valios. Visa žemė buvo laikoma faraono nuosavybe, ir visi Egipto gyventojai turėjo jam mokėti mokesčius.

Faraonas Egiptą valdė padedamas didikų. Vyriausiasis valstybės valdininkas ir pirmasis faraono padėjėjas buvo viziris. Faraono vardu jis tvarkė visus Egipto reikalus: prižiūrėjo mokesčių rinkimą, teismus, stambių įrengimų statybą, vadovavo kariuomenei.

Iš kilmingųjų ir turtingųjų šeimų faraonas skirdavo nomarchus — nomų valdytojus. Iki Egipto suvienijimo nomarchai buvo savarankiški karaliukai, o dabar jie pasidarė kilmingais karaliaus valdininkais.

Nomarchai rinkdavo iš gyventojų mokesčius, suvadydavo vergus ir valstiečius į didelius žemės darbus, faraono įsakymu rinkdavo kariuomenę iš laisvųjų nomo gyventojų. Nomarchams, kaip ir anksčiau, priklausė geriausios nomų žemės.

Piramidės ir Didysis sfinksas

Vakariniame Nilo krante, į pietus nuo jo deltos, dykumos pakraštyje iki šiol tebestūkso milžiniški statiniai, pastatyti iš akmeninių luitų. Tai piramidės — gilos senovės faraonų antkapiai. Didžiausioji iš jų — faraono Chufu (Cheopso) piramidė, pastatyta maždaug 2800 metais prieš n. e. Jos aukštis 146 m, o kiekvieno šono ilgis apačioje — 233 m. Ši piramidė pastatyta iš 2 300 000 akmens luitų, kurių kiekvienas sveria 2,5 tonas. Ją statė 30 metų iš viso Egipto suvartyti vergai ir valstiečiai.

Prižiūrėtojų botagais plakami dešimtys tūkstančių vergų ir valstiečių virvėmis tempė sunkius akmens luitus ir žemės pylimais

kėlė juos į viršų. Ten su svertais luitus dėjo į vietą. Kiekvienas luitas buvo taip gerai nugludintas ir pritaikytas prie kito, kad tarp jų nelikdavo nė mažiausio plyšio.

Ir piramidės, ir Didysis sfinksas rodo, kokia didelė buvo faraonų valdžia. Jie eikvodavo didžiules lėšas, daugybę žmonių pasmerkdamo kankinamam darbui, mirčiai ir skurdui.

Tūkstančiai žmonių žūdavo nuo nepakeliamo darbo svilinančiuose pietų saulės spinduliuose.

Netoli nuo vienos iš piramidžių stūkso didžiulė statula liūto su žmogaus galva, gulinčio ištiestomis letenomis. Statula iškaldinta iš vienos ištisinės uolos. Tai Didysis sfinksas. Jis buvo iškaldintas vieno iš faraonų, Chufu įpėdinio, įsakymu ir turėjo įkūnyti jo galybę.

Valstiečių ir vergų būklė. Net žiauri faraono ir didikų valdžia negalėjo priversti valstiečių ir vergų būti visiškai paklusniais. Vienų ir kitų būklė buvo nepakeliama. Vergų darbas buvo naudojamas namų ūkyje, statybose ir žemės darbuose. Vergai buvo visiškai beteisiai. Už mažiausią nusikaltimą juos žiauriai bausdavo.

Egipto valstiečių būklė nedaug tesiskyrė nuo nelaimingo vergų likimo. Valstiečiai gyveno bendruomenėmis. Kiekvieną bendruomenę valdė bendruomenės seniūnas, kuris klausė nomarcho. Didesniąją dalį tų gėrybių, kurias valstiečiai gaudavo iš savo laukų, iš jų paimdavo mokesčiams. Jie mokėjo mokesčius faraonui ir nomarchui. Mokesčius rinkdavo grūdais, naminiiais paukščiais ir kitais produktais. Rinkdavo juos labai žiauriai ir griežtai. Jeigu valstietis iš karto negalėdavo apsimokėti visų mokesčių, tai jį patį ir šeimos narius negailingai mušdavo. Daugelį už skolas paversdavo vergais. Pačiam valstiečiui ir jo šeimai pramisti likdavo labai mažai, todėl valstiečiai gyveno pusbadžiu. O nederlingais metais, kada Nilo potvyniai būdavo menki, šimtai tūkstančių žmonių išmirdavo badu. Valstiečius, kaip ir vergus, dažnai varydavo į įvairius darbus: kanalų kasti, pylimų pilti, rūmų ir piramidžių statyti.

Senovės Egipto religija

Egipto dievai. Senovės egiptiečiai, kaip ir daugelis kitų senovės tautų, garbino saulę, kurią jie vadino Ra. Tai buvo egiptiečių dievas. Egiptiečiai tikėjo, kad jis sukūręs žemę, žmones, gyvulius ir augalus. Faraonas buvo laikomas jo sūnumi. Kaip dievą egiptiečiai garbino ir Nilą, nuo kurio potvynių priklausė visas Egipto gyvenimas.

Egiptiečiai daugelį dievų vaizdavosi esant gyvulių pavidalo, o kai kurias gyvulių veisles apskritai laikė šventomis: krokodilus, kates. Šitie gyvuliai buvo laikomi prie šventovių, o nugaišę laidojami kapuose. Užmušti tokį gyvulį buvo laikoma didžiausiu nusikaltimu.

Gyvulių garbinimas Egipte buvo pirmykščio tikėjimo liekana, kai egiptiečių protėviai dar vertėsi medžiokle. Tada kiekviena giminė turėjo dievą globėją — kurį nors gyvulį.

Be dievų, kuriuos garbino visas Egiptas, kiekvienas nomas turėjo savo vietinius dievus.

Oziris ir Izidės mitas. Ypatingą vietą Egipto dievų tarpe turėjo Oziris ir jo žmona Izidė. Tai buvo žemės derlingumo dievai. Apie juos buvo toks religinis padavimas (mitas): Oziris kažkada buvęs Egipto karaliumi. Jis buvęs geras karalius ir išmokęs žmones žemdirbystės. Jo piktas brolis Setas ėmęs jam pavydėti. Jis nužudęs Ozirį ir karstą su jo kūnu įmetęs į Nilą. Izidė po ilgų ieškojimų suradusi savo vyro kūną ir jį palaidojusi. Kada jų mažas sūnus užaugęs į vyrą, jis stojęs į mūšį su Setu ir po atkaklios kovos jį nugalėjęs. Tada dievai prikėlė iš numirusių Ozirį ir padarė jį pomirtinio pasaulio karaliumi.

Siuo metu apie Ozirio mirtį ir prisikėlimą egiptiečiai norėjo atvaizduoti kasmet vykstantį augmenijos apmirimą ir atgijimą. Pavasarį — gegužės ir birželio mėnesiais, kai derlius jau nuimtas nuo laukų, Egipte pradeda pūsti karštas vakarų vėjas iš dykumos. Baisia

Sventovės ūkis senovės Egipte.

jėga jis pučia 50 dienų, nešdamas debesis smėlio ir dulkių. Egiptas pavirsta tarsi mirusia šalimi, nes augmenija nuvysta. Tik tai liepos mėnesį ima pūsti vėsus šiaurės vėjas, ir tuo pat metu prasideda Nilo potvynis, nešdamas Egiptui naują gyvenimą.

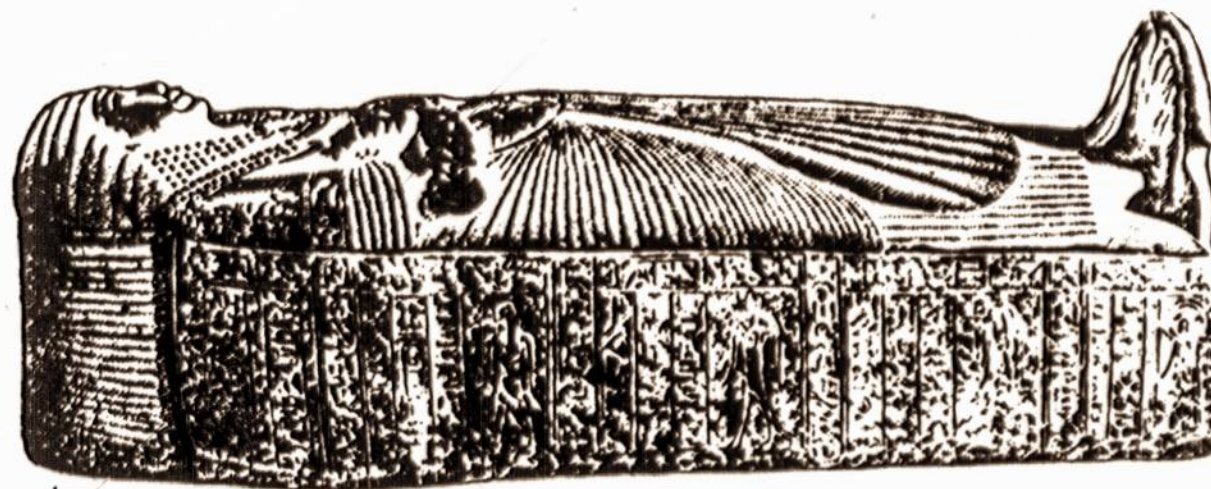
Pragaištingą dykumos vėją egiptiečiai įkūnijo piktojo Seto paveiksle, o augmeniją, mirštančią ir vėl atgyjančią, — gerojo Ozirio paveiksle.

Tikėjimas pomirtiniu gyvenimu. Laidojimas.

Egiptiečiai tikėjo pomirtiniu gyvenimu, tai yra tikėjo, kad žmogus gyvenęs ir po mirties. Dėlto jie stengėsi išsaugoti mirusiojo kūną nuo supuvimo ir aprūpinti mirusįjį viskuo, ko tik reikia pomirtiniame gyvenime. Mirusiojo kūną jie balzamuodavo: iš kūno pašalindavo visus vidurius, kurį laiką mirkydavo jį druskos tirpale ir pripildydavo medžiagų, apsaugojančių nuo puvimo. Po to kūną suvyniodavo drobiniais tvarsčiais ir dėdavo į medinį arba akmeninį karstą (sarkofagą). Tokia mumija galėjo išlikti labai ilgai. Daug egiptiečių mumijų išliko iki mūsų laikų ir yra laikomos muziejuose.

Sarkofagą įdėdavo į tvirtą antkapį, padėdavo ten maisto ir drabužių, namų apyvokos daiktų. Ten pat pastatydavo mažas figūrėles vergų ir valstiečių, kurie turėjo tarnauti mirusiajam. Antkapio sienose iškaldavo ar nupiešdavo įvairių paveikslų, kurie vaizdavo jo gyvenimo įvykius.

Aišku, taip laidotis galėjo tikrai labai turtingi žmonės, o neturtingieji mirusiuosius paprastai užkasdavo į smėlį visiškai nebalzamuotus.

Sarkofagas.

Oziris teismas.

Egiptiečių įsivaizdavimu, Oziris karaliavo pomirtiniame pasaulyje. Jis sėdėjo pomirtinėje valstybėje „teisingumo salės“ soste. Prie sostą stovėjo svarstyklės, šalia sosto sėdėjo pabaisa. Prie sosto atveddavo mirusįjį ir ant svarstyklių pasverdavo jo širdį. Jei širdis mažai tesvėrė, buvo lengva, mirusysis buvo išteisinamas irėjo gėrėtis amžinu gyvenimu į turtingus požeminės karalystės laukus, kur kviečiai augo aukštesni už žmogų. Jeigu širdis buvo sunki, tai reiškė, kad mirusysis buvo kaltas. Jį tuojau pat prarydavo pabaisa, ir jis visam laikui netekdavo teisės į pomirtinį gyvenimą.

Sventovės ir žyniai.

Dievus garbindavo šventovėse, kur buvo jų atvaizdai. Kai kurių Egipto šventovių griuvėsiai išliko iki mūsų laikų ir stebina savo didumu. Dievų garbinimą prižiūrėjo žyniai. Jie prižiūrėjo dievų statulas ir šventuosius gyvulius, jiems meldėsi ir aukojo aukas, priimdavo dovanas, kurios į šventoves suplaukdavo iš tikinčiųjų. Žyniai nemokėjo jokių mokesčių.

Faraonas iš dviračio kovos vežimo muša priešus.

Iš romano Karalius Mindaugas

Jonas Rutenis

VORUTA UŽGULĖ NAUJI REIKALAI

"Ne midus man dabar rūpi..." - Du priešai:
kalavijuočiai ir Voluinė.

Po šermenų Vorutą užgulė nauji reikalai. Mindaugas susirūpinęs sėdėjo už skobnių savo tėvo pamėgtoje vietoje. Jo veidas buvo išbalęs ir matėsi, kad jis pergyvena didelį sprendimą. Jo šiurkšti barzda nežymiai krutėjo. Mėlynose akyse šokinėjo pikti žibūriukai. Atrodė jis pavargęs ir išsisėmęs.

- Valdove! - kaž kas tyliai tarė.

- Kas yra? - piktai atsiliepė.

- Tai aš. Vizas. Tavo tarnas.

- Gal leisi pasiūlyti ragą midaus, tikiuosi jis tave atgailvins.

- Ne midus man dabar rūpi! - atsakė Mindaugas ir atsistojo.

Jo aukštas ūgis ir platus pečiai, šalia ažuolinių skobnių ir valdoviškos kėdės, atrodė didingai. Visa menė atrodė ankšta ir žema. Valandėlę jis stovėjo tylus.

- Jei leisi, Valdove - vėl įterpė Vizas.

Mindaugas neatsakė. Pakėlė nuo stalo įmantriom raidėm surašytą raštą ir piktu žvilgsniu pažvelgė pro menės langą.

- Ne dabar, ne dabar... - šnabždėjo jo lūpos.

- Atsigaivink, Valdove, pro tas bus šviesesnis...

- O Vizai... Vizai...

- Aš žinau, Valdove, bet ar verta griaužtis, jei kitaip nebegalima? Juk nieko nėra amžino kas žmogaus rankomis padaroma.

- Bet tai gi netiesa!

- Taip, tai netiesa, Valdove...

- Tai melas! Melas! Supranti, Vizai!

- Aš suprantu, Valdove, bet kartais tiesa būna melas, o melas tiesa.

- Gerai pasakyta, Vizai... Skaityk dar kartą tą tiesą! Žodį - tiesą - Mindaugas ištare su pasiūlykštejimu. Pajuokdamas.

„Mes kreipiamės į Šviesiausiają Voluinės Kunigaikštienę Romaniene, Danielių ir Vosilką siūlydami susitarimą ir taiką. Mes gera valia pasirašom...“

- Užteks! - šuktelejo.

- Aš tyliu, Valdove.

- Ir šitą šlykštų melą reikia vadinti tiesa?!

- Laikinai, Valdove...

- Taip negali būt! Tai pažeminimas savęs! Savo pilies žmonių pažeminimas! Kunigaikščių garbės! Nusilenkt man dabar prieš tą pasipūtusią našlę - maldaut... Ne! Ne! - surioko - taip niekados nebus!

- Kas čia atsitiko? - išsigandusi šuktelejo, menė įėjusi, Mirga. Vizas nusilenkė ir dingo. Tokiais atvejais jis žinojo, kad Valdovui nebereikalingas.

- Tu man atleisk, brangioji, kad aš savo šukalojimais tau sutrukdžiau.

- O ne. Aš atėjau tau padėt. Matau tave tebekankina tas pats rūpestis.

- Taip, Mirga... Mirga tylėjo. Po valandėlės tarė:

- Tu paklausyk manęs Mindaugai. Šiandien mes turime du priešus: kalavijuočiai ir Voluinė. Su pirmaisiais kovos neišvengsi. Voluinė kol kas apriimus. Su ja reikia susitarti.

- Mirga! - pašoko Mindaugas.

Mirga nieko nebudama tęsė toliau:

- Taika turi būti padaryta ne vien Vorutos vardu... Ji turi apimti visus, nes visos jėgos kaip kumštis, reikalingos prieš kalavijuočius. Tu, Mindaugai, neapsiriksi pasikvietęs Vykintą, Jotką. Pukeikį. Živibundą, Budvietį ir kitus. Pirma su jais susitark. Juos įtikink. Pasirodyk esąs jų broliu. Būk nesvečias. Tavo rūpesčiai tegul būna ir jų rūpesčiai. Tu jiems siūlyk. Tu sakyk. Ir pamatysi jie paklus. Paklus tavo valiai. Darys, kaip tu nori. Tai bus visos Lietuvos taika. Ant tavo galvos nebus šešėlio.

- Mirga, ar tu supranti, ką tu sakai? Tu gi liepi meluoti! Man, Mindaugui, Vorutos kunigaikščiui, meluoti liepi!

- Aš nežinau, ar tai bus melas. Tai vienintelė išeitis. Aš

- Kokia mįslė? - neparodamas jokio susidomėjimo paklausė Mindaugas.

- Vorutos... Vorutos mįslė... atsakė nusilenkdamas ir pasišalindamas Vizas.

Vykintą menė atlydėjo Vyzas.

Tai buvo juoda barzda apžulsiu žandais, plačiapetis, žemo ūgio, kiek žilsterėjusia galva, vyras. Viena ranka jis laikė kalaviją, kita - palos sagtį. Žalvarinė sagtis buvo rūpestingai nušveista ir joje matėsi ašriu daiktu išrėžta meška. Kojos jo buvo apautos užriestais galais pušimis, o jų auluose spindėjo įsegti guzikai.

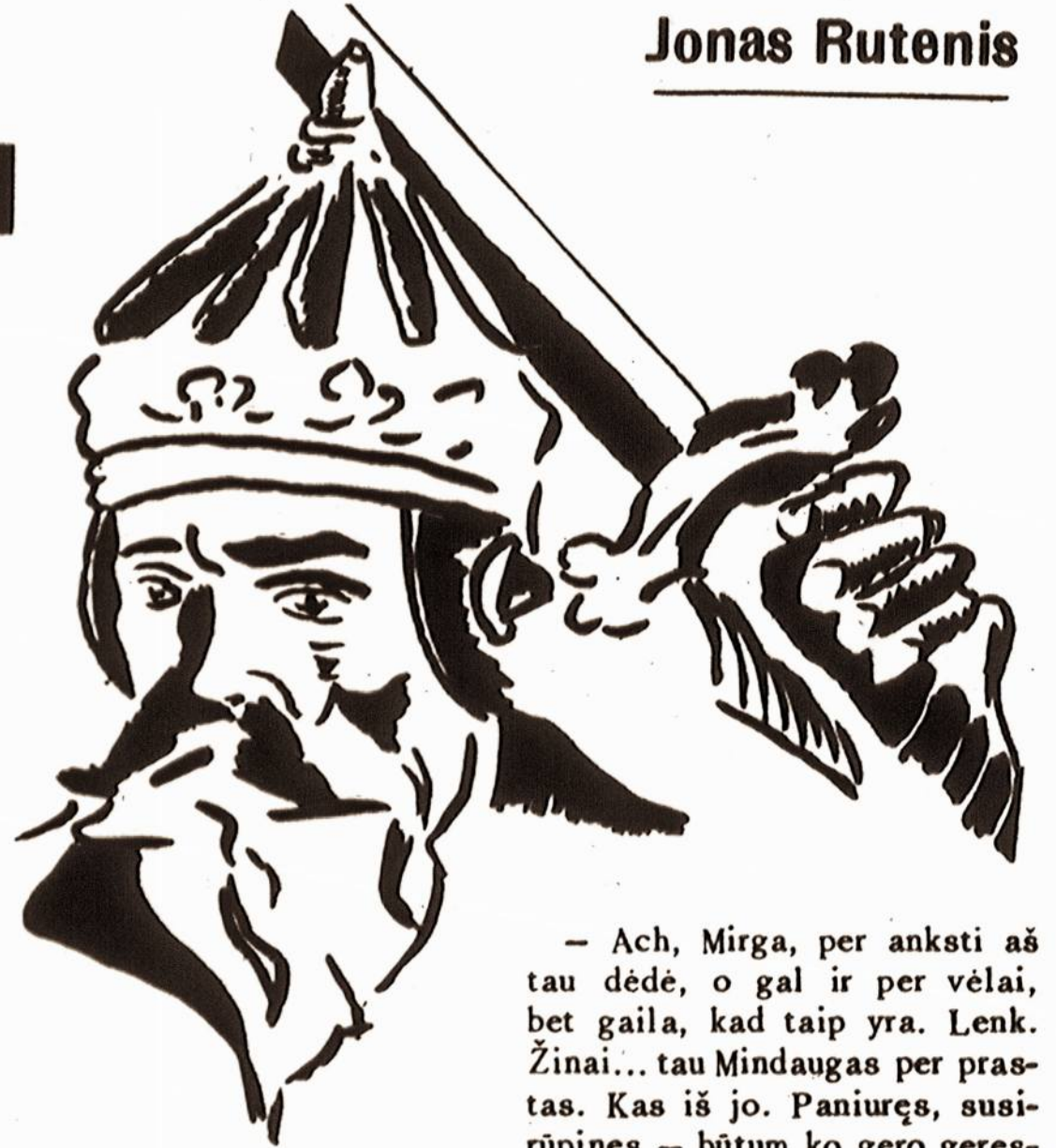
- Sveikas, sūnėnai! - šukterėjo išskėstomis rankomis Vykintas.

- Dėdė Vykintas!

- Kaip matau nuobodžiaujat darbo neturėdami...

- Ne visai, dėdė.

- Na gerai. Kur gi tavoji žvaigždė? Jos nepamatęs negali gi pradėti kalbos. Žinai gi moterys? Joms gi pirma duoklė priklauso... Mindaugas buvo patenkintas Vykinto susidomėjimu Mirga. Šypsodamasis pliaukštelėjo delnais. Pasirodė Vizas.

- Mirga! - nustebo Vykintas. - Ar tai gali būti? Ar gi aš tave matau?

- Dėdė...

- Taip taip, vaikeli, aš tau dėdė, bet atleisk man, kad mano senos akys sminga į tavo akis ir širdis kaž kodėl ima neramiai tvinkčioti.

- Dėdė...

- Oi oi... jūs moterys... tik vyrams galvas sukkti.

Vykintas pakilo iš ažuolinės kėdės ir priėjęs pabučiavo į kaktą. Paskui paėmęs už rankos atsivedė iki minkėtasuolio ir tarė:

- Sėskis, Vorutos karaliene, tespindi tavo akys žvaigždėm.

- Ach, Mirga, per anksti aš tau dėdė, o gal ir per vėlai, bet gaila, kad taip yra. Lenk. Žinai... tau Mindaugas per prastas. Kas iš jo. Paniuręs, susirūpinęs - būtum ko gero geresnį gavus. Pasirinkti nemokėjai. Cha-cha-cha!...

- Dėdė...

- Taip, kunigaikšti, tu tei sus - sakyk kokie vėjai tave atginė Voruton?

- Palauk, nepavydėk. Duok moterim pasidžiaugti...

- Ar sveiki namuose? Kodėl Mildos nepaėmei kartu, dėdė?

- Mildos? Cha! Kur aš pelėda dėsiu, kai čia Kalnėnuos pulkai gražuolių.

- Tu dėdė vis toks pats - vis juokauji...

- O brangioji, rask tu vyrą, kurs tiltą perėjęs teisybę pasakytų. O aš jau nebe vieną nuo namų perėjęs - galiu ir pirštis pradėti.

- Ar Uosis sveikas?

Ooo!... nebesulaikomas, pavasarį jau bus pusbernis. Jei dievai saugos nepamatysiu, kaip tuoj reikės vietą užleisti.

- Kaip kelias? Ar senai iš namų?

- Dulkinas, kalnuotas... Riš čia jau trys dienos - žinginę atmetus.

- Aš paliksiu jus - tarė pakildama Mirga.

- Palauk, kam nutraukti tu mano sapną?...

- Turiu skubėt, dėdė, nes ir manęs darbai laukia...

(Bus daugiau)

Valandėlę Mindaugas stovėjo apstulbęs. Viskas dabar jam maišėsi. Pagaliau ėmė vaikščioti plačiais žingsniais po menę...

tave palieku, manęs laukia mano darbai.

Valandėlę Mindaugas stovėjo apstulbęs. Viskas jam dabar maišėsi. Pagaliau ėmė vaikščioti plačiais žingsniais po menę, paskui prisėdo ir atsigavęs šnabždėjo:

Galinga... Lygi tarp kitų... Viena didinga žemė.

Nežinia kaip toli jis būtų nuėjęs savo mintimis, jei skardus trimitas nebūtų nuaidėjęs kieme. Mindaugas pašoko. Tuoj pat atsirado Vizas.

- Kas tai, Vizai?

- Nežinau, Valdove, bet jei paliepsi tuoj pat žinosi.

- Skubėk!

Vos Vizui susisukus išeiti, tarpangy pasirodė Vytis, vy-

Vos Vizui susisukus išeiti, tarpangy pasirodė Vytis, vyriausias pilies karvedys ir tarė:

- Svečias, Valdove.

- Svečias?...

- Taip. Kunigaikštis Vykintas.

- O! Kvieskit... Kvieskit... Paskubomis suglemžė nuo skobnių išmėtytus raštus ir patogiai atsėdėjo kėden.

- Mįslė, Valdove, sprendžiasi greičiau nei tikėjomės - tarė lango uždangalą nuleisdamas Vizas.

- Pakviesk kunigaikštienę.

- Taip tu pasakei, Valdove.

- Vizai, nepamiršk ko nors ir kelionės dulkm nuplaut. Sėskitės. Prašom. Vyti, jieškok vietos ir sau.

- Atleisk man, Valdove, turiu pasirūpinti svečio palyda - atsakė Vytis.

- Taip, taip - mano rūpestingasis. Tik nepamiršk mūsų.

- Gerai, Valdove.

- Tu čia Mindaugai, kaip karalius...

- Kodėl, dėdė?

- Visi tik šokinėja, ti šo...

- nutraukė Vykintas žodį, pamatęs tarpdury Mirga.

- Lenkim!

- Lenkim...

- Mirga, - vėl tarė Vykintas, - lenk ur tu, gal aptems kiek tavo akys ir nebesmigs grožio jietimis į mano širdį.

- Dėdė...

John Baltaduonis

FRANKFORD AVENUE
C A F E
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

A. Andriuskevičius

Laikrodininkas ir Juvelyras
DIDELIS PASIRINKIMAS
Brangenybių
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-2318

PER RADIJĄ Į LAISVĘ!

Jau 15 metų

Lietuviškas žodis ir daina
SKAMBA LIETUPOS ATSIDIRIMU
BAGDONS DIDŽIOJO NEW YORKO
NEW JERSEY IR CONNECTICUT
LIETUVIAMS PRIDIRIMU
SĄKOVANČIA TĖVYNĖ
ŠEŠTADIENIAIS 4:30-5:30
val. P.P.
STOTIS WEVD 1330 KIL... IR

DIREKTORIUS 97.9 MEG. (FM)

STUKAS

1261 White St. HILLSIDE N.J.
Waverly 6-3325

ŽINOMESNĖS LIETUVĖS MOTERYS

Marija Varnienė - Vincėta Lozoraitienė - Alena Devenienė
- Marija Gimbutienė

Marija Varnienė

Praeitą mėnesį Chicagoje atšventė 70 metų amžiaus sukaktį žinoma pedagogė ir Montessori auklėjimo pritaikytoja Lietuvoje Marija Varnienė.

Gimusi Raseinių apskrityje, dar maža būdama, su tėvais ji išvyko į Rusiją. Petrapilyje baigė gimnaziją. Nors turėjo palinkimą studijuoti mediciną, tačiau tėvo mirtis ir jos pačios susilpnėjusi sveikata nulėmė kitaip. Visą savo dėmesį nukreipė į pedagoginius mokslus, kuriuos baigusi, iki 1918 metų mokytojavo Maskvoje ir Voroneže.

Grįžusi į Lietuvą, pastoviai apsigyveno Kaune, įsijungdama į priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo organizavimą pagal garsios italų pedagogės Maria Montessori metodą, siekiančio išvystyti atmintį pas jaunus vaikus.

Vėliau 1930 metais buvo iškusi į Romą pagilinti studijas. Grįžusi į Kauną suruošė pedagoginius Montessori kursus.

1939 metais Švietimo Ministerijos leidimu M. Varnienė Lietuvoje atidarė montessorinę pradžios mokyklą. Deja, savo pasiūlytais laimėjimais jai ne-

E. ČEKIENĖ

teko ilgai džiaugtis ir bolševikams okupuojant Lietuvą, turėjo pasitraukti į užsienį.

1949 m. kartu su savo vyru dailininku A. Varnu atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje, kur kiek jėgos leidžia, gyvai dalyvauja visuomeniniame ir dalyvauja visuomeniniame ir pedagoginiame darbe.

...

Vincėta Lozoraitienė

Amerikoje neseniai lankėsi Vincėta Lozoraitienė, kuriai pagerbti Amerikos Lietuvių Moterų klubai keliose vietose surengė priėmimus.

V. Lozoraitienė, gimusi Suvalkijoje, pedagoginius mokslus baigė Petrapilyje ir nuo pat jaunystės gyvai domisi visuomeniniu darbu.

Grįžusi po Didžiojo karo į Lietuvą, aktyviai prisidėjo prie organizavimo įvairių globos komitetų, ypač daug energijos padėdama našlaičių prieglaudų įkūrimui.

Ji buvo pirmoji iniciatorė ir steigėja žurnalo Motina ir Vai-

kas, gi būdama Lietuvių Moterų Tarybos pirmininke, išleido žurnalą Moteris ir Pasaulis. Abu žurnalai ėjo iki bolševikų okupacijos.

Apsigyvenusi Romoje, V. Lozoraitienė artimai bendradarbiauja JAV lietuvių spaudoje.

Apsigyvenusi Romoje, V. Lozoraitienė artimai bendradarbiauja JAV lietuvių spaudoje, rašydama moterų klausimais.

...

Jau nuo seniai lietuvių visuomeniniame ir politiniame gyvenime pasireiškia Alena Devenienė-Vileišytė.

1920 m. už lietuvišką veiklą buvo ištremta iš Vilniaus. Nepriklausomoje Lietuvoje savo veiklą daugiausiai kreipė į ūkininkų draugiją, kurios buvo pirmininke.

Aktyviai dalyvauja spaudoje, rašydama politiniais klausimais.

Atvykusi 1940 metais į Ameriką, tuoj įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą. Daug pasidarbavo būdama Balfo imigracijos ir įkurdinimo komisijos pirmininke, vėliau atstovauda-

Alena Devenienė

Dr. Marija Gimbutienė

ma lietuvius Žaliajame Internacionale.

Šiuo metu ji yra Vliko Vykdomosios Tarybos pirmininke.

...

Iš jaunesnių moterų pažymėtina dr. Marija Gimbutienė, paskutiniu laiku pakviesta atstovauti Vilniaus Lietuvių Sąjungą Vlike.

Dirbdama Harvardo universitete, ji rašo mokslinį darbą: Rytų Europos proistorė. Reikia

pažymėti, kad dr. M. Gimbutienė yra vienintelė Amerikoje toje srityje mokslininkė.

Harvardo universitete ji skaito paskaitas, tačiau dėl nepalankaus valstybėje moterims įstatymo, oficialiai negali būti paskirta universiteto profesore.

Dr. M. Gimbutienei nesvetimas ir visuomeninis darbas. Ji skaito paskaitas saviesiems ir amerikiečiams garsindama Lietuvos vardą.

Lietuvių Fronto Bičiuliai už bendrą laisvinimo vadovybę

Rugsėjo 1 - 2 dd. Windsore (Kanadoje) įvyko JV ir Kanados Lietuvos Fronto Bičiulių konferencija. Po diskusijų konferencija pirėmė visą eilę nutarimų, kurių turinys toks:

Pareikšta padėka LFB Valdybai už darbą ir visiems LF bičiuliams, aktyviai besireiškiantiems įvairiose visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo srityse, ypač Lietuvių Bendruomenės veikloje.

Pritarta LFB Valdybos politinei linijai santykiuose su Vliku ir kitomis organizacijomis bei institucijomis. Konferencija pakartojo LFB pasisakymą už vieningą bendrą laisvinimo kovos vadovybę, kuri demokratiniu būdu sutelktų visas gyvasias lietuvių visuomenės jėgas. O kol tai bus pasiekta, konferencija pasisakė, kad LFB vienodai teigiamai vertina ir vertins visų organizacijų bei institucijų Lietuvos laisvinimui ir išėivijos lietuvių naudindas pastangas ir pozitvius žygius.

Konferencija pakartotinai priminė LFB nusistatymą, kad būtų sudarytos palankios sąlygos Lietuvos laisvinimo darbe bei organizacijoje pasireikšti jaunimui.

Konferencijai pranesimus padarė LFB Valdybos sekretoriai A. Sabalis, dr. V. Vygantas, LFB Valdybos pir-kas J. Brazaitis ir LLK pir-kas V. Sidzikauskas.

Konferencijoje dalyvavo 117 LF bičiulių ir 22 svečiai.

PADEKA

Elizabetho skautai-es nuoširdžiai dekoja N. Y. skautams vyčiams ir N. Y. broliams vadovaujant ps. R. Keziui už jų rūpestį ir talką ryšium su kelione į stovyklą.

Taip pat reiškiame skautišką ačiū skautų-čių rėmėjai p. Kupinskienei kuri mielai leido mums naudotis jos patalpomis ir sunkvežimiu. Dekojame ir p. D. Kupsčiui už jo pagelbą.

L. Petrauskaitė

APSISAUGOKITE

Jūsų visoks turtas pavojuje

Jūsų turtas, namas, automobilis, biznis, baldai ir viskas kita visada būna pavojuje! Nelaimė, gaisras, audra, vagys ir kitokie pavojai gali viską sunaikinti. Tikslai tinkamai apsidraudę, būsite apsaugoti nuo nuostolių. Nėturėjimas tinkamos apdraudos dėl atsakomybės už nelaimes (liability) taip pat gali jūsų turtą ir sutaupas sunaikinti.

Pasirinkite patikimą agentą, kuris turi patyrimo apdraudos reikaluose. Jis žinos kaip tinkamiausiai apsaugoti jūsų turtą. Bet koks agentas gali paimti mokesį kai reikia už apdraudą mokėti, tačiau tik tas yra geras agentas, kuris rūpestingai sutvarkys jūsų apdraudą (vykus nelaimėi, su savo patyrimu atėidamas jums pagelbon.

ORMAN & MICHELSON

PILNAS REAL ESTATE IR INSURANCE PATARNAVIMAS

110-04 Jamaica Avenue

Skambinkite: Virginia 6-1800

Richmond Hill 18, N. Y.

NIEKUR KITUR NEGAUSITE GERESNIO IR RŪPESTINGESNIO PATARNAVIMO

SEKMINGAS STUKO RADIJO PIKNIKAS

Buvo svečių net iš Chicagos

Praeitą sekmadienį, rugsėjo 10 d., Royal Gardens parke, Rahway, N. J., įvyko Jokūbo Stuko radijo piknikas, kurį galima laikyti paskutiniu ir, žinoma, sėkmingiausiu šio sezono pikniku. Svečių, kaip ir visuose Stuko radijo piknikuose, buvo daug. Publika į pikniką važiavo organizuotai, nes be daugybės automobilių, buvo net penki autobusai. Svečių buvo iš Philadelphia, Connecticut valstybės miestų, Washingtono ir net iš Chicagos. Svečiai, atvykę iš įvairių vietų, tuojau užėmė status, išsidėstė maistą, gėrimus ir pradėjo piknikauti. Jaunimas, kurio taip pat buvo gausu, salėje šoko ir vaišinosi moterų komiteto pagamintais užkandžiais, kava ir kitais gėrimais. Apie 5 val. salėje prasidėjo tradicinė pikniko programa, ku-

ria vadovavo pats Stukas. Programa, kaip paprastai, susidėjo iš kalbų, kurias pasakė prelatas Kelmelis, kun. Kemešis, kun. Perkumas ir kiti. Dainoms vadovavo A. Kačanauskas.

Šia proga vertėtų žodį kitą tarti dėl dainų. Turima mintyje ne tas dainas, kurioms vadovavo muzikas Kačanauskas, bet tas, kurioms jau keletas metų iš eilės „vadovauja“ Bayonnės klebonas kun. Kemešis. Klebonas nėra nei dainininkas, nei muzikas, bet kasmet, kiekviename Stuko radijo piknike, jis mėgina pasireikšti kaip toks. Klebonas, kuris yra simpatiškas vyras, turėtų suprasti, kad lengviausia prarasti simpatiją publikoje – būti nuobodžiu. Šis jo „tradicinis“ dainavimas

Stuko radijo piknikuose, atvirai šnekant, yra nusibodęs publikai. Pikniko išvakarėse, šeštadienį, Jokūbas Stukas vėl turėjo lietuviškosios televizijos programą, kur šį kartą buvo demonstruojamas lietuvių baletas. Publika remia Stuko veikimą, nes jis yra susijęs su lietuviškumo stiprinimu.

Lietuviška Radijo Programa
AMSTERDAM, NEW YORK
WCSS 1490 klc.
Sėkmadieniais 7 - 8 v. v.
J. OLŠAUSKAS
Programos Vedėjas
L. HARTVIGAS
Reikalų Ved. ir Pranešėjas

SIUNČIAMSI SIUNTINIAI I VISUS PASAULIO KRAŠTUS
R. W. EXPORT - IMPORT CO.
825 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. Tel. WA 3-2259

116 E. 7th Street, New York, N. Y. Tel. OR 7-6180
Siunčiama dėvėti ir nauji drabužiai, audeklaai, avalynė, oda, vaistai ir kt. Įvairius daiktus galite pirkti vietoje. Tikslus ir ir skubus siuntinių pristatymas garantuojamas. Muitas ir kitos išlaidos apmokamos čia.
Ištaigos atidarytos nuo 9 ryto iki 8 v.v. Šešt. nuo 9 iki 5 v.v.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių uželgų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

CASINO TEATRAS

210 E. 86th ST., NEW YORK Tel. RE 4-0257 BU 8-0561
Nuo Rugsėjo 14 iki 20 d.

DIE GESTOERTE HOCHZEITSNACHT
Ilse Werner - Curd Jurgens

HEIMAT DEINE STERNE
Adrian Hoven - Hansi Knotek - Ida Wust
Naujausia vokiečių savaitinė apžvalga

DRABUŽIAI MŪŠŲ SANDĖLY PARDUODAMI
TREČDALIU PIGIAU, NEGU KRAUTUVĖSE

GERIAUSIA MEDŽIAGA IR DARBAS

REGAL MANOR CLOTHES

53 West 23 Street New York 10, N. Y.
OREgon 5-5090-1-2-3

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

BARAS • RESTORANAS

SALĖ VESTUVĖMS, SUSIRINKIMAMS, PARENGIMAMS.

VYTAUTAS BELECKAS, savininkas

1883 MADISON STREET . BROOKLYN 27, N. Y.

(Prie Forest Ave. stoties, Ridgewoode)
Tel. EV 2-9586

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

OVERSEAS CARGO CO.

Lietuvių Bendrovė

siunčia i Lietuvą (ir kitur) siuntinius su: angliškom vil. medžiagom, avalyne, vaistais, maistu, siuv. mašinom, dviračiais, laikrodžiais, akordeonais. (Siunčiama iš Anglijos per HASKOBĄ)

Bendrovė taip pat persiunčia i Lietuvą ir Jūsų pačių sudarytus ir mums pristatytus siuntinius (siunčiam ir oro paštu). Visi mokesčiai sumokami siuntėjo, gavėjas nieko nemoka. Pristatymas garantuojamas - Pilnas draudimas (siunčiama per Globe Travel Service).

Prašykite katalogų bei informacijų:

OVERSEAS CARGO CO.
2412 W. 47th Street
Chicago 32, Ill.

Tel. LA 3-5049, YA 7-4337
Siuntinių tarnyba 8 metai
S. P. JUODVALKIS

RAMUNĖS

Ramunų arbata visada yra gera gerti. Ramunų šviežių žiedų puse svaro kainuoja \$1.25.

Liepos žiedų arbata geriausia prakaitavimui sukelti, pusles, inkstų ir persišaldymo ligoms gydyti. Liepos žiedų puse svaro - \$1.25. Pupalaiskis (kartusis) vartojamas gydyti kepenims, skorbui, geltligei, reumatizmui ir kirminams išvartinti. Pupalaiskių lapų puse svaro - \$1.25. Trejanka tinka pašalinti įvairiom vidurių piktybėm! Visą kartu gali gauti už prisistatus \$4.00.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SAVINGS ACCOUNTS
CORDIALLY INVITED

Latest Interest Rate **3%** A YEAR

Compounded semi-annually January and July

Interest begins the FIRST day of the month on deposits made during the first 10 BUSINESS days of January and July, the first 5 BUSINESS days of April and October and the first 3 BUSINESS days of all other months when left until the end of the interest period.

THE Kings County SAVINGS BANK
Incorporated 1860
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Year Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000
Member Federal Deposit Insurance Corporation

FRANK NARBUTAS

NAMŲ DAŽYTOJAS
IR DEKORATORIUS

Turis 15 metų patyrimą ir apdraudą šioje srityje.

Darbas visada atliekamas rūpestingai ir gerai

115-53 NEWBURG ST., ST. ALBANS 12, N. Y.
Telefonas: LA 5-4292

STEAMBOAT INN

ALMA-KASMOČIŪTE, Vedeja

ĮVAIRIAUSI GERIMAI IR PIRMOS RŪŠIES MAISTAS

SALE VISOKIOMS PRAMOGOMS
Didelis ir gražus sodas piknikams

89-91 Steamboat Road, Great Neck, L. I.
Tel. Great Neck 2-1546, biznio Great Neck 2-3389, namų

PARCELS TO LITHUANIA AND RUSSIA

Through the biggest Company on the American Continent

J. Kamienski

JANIQUE TRADING CO.

Head Office:

TORONTO, ONT. CANADA, 535 QUEEN ST. W. Tel. EM 4-4025
Branches in USA:

NEW YORK CITY, N. Y. 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470
PITTSBURGH, PA. 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759
MINNEAPOLIS, MINN. 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330
BUFFALO, N. Y. 1162 Broadway, Tel. FI 1272
NEWARK, N. J. 102 - 16th Ave., Tel. BI 2-6816
PHILADELPHIA, PA. 725 W. Girard Ave., Tel. ST 7-1422
CLEVELAND, OHIO, 1029 Fairfield Ave., Tel. CH 1-5547
CHICAGO, ILL. 2314 W. Chicago Ave., Tel. BR 8-6780
and in 10 other cities of CANADA and USA.

Full guarantee for every parcel sent. Two weeks delivery.
Your relatives in the Old Country will receive the parcel absolutely free of charges

LARGEST COMPANY BECAUSE IT IS THE BEST!

LIETUVIAI ADVOKATAI

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)

41-40 74th Street
Jackson Heights 73, N. Y.
Newton 9-6620

KĘSTUTIS W. MICHELSON
87-14 111th Street
Richmond Hill 18, N. Y.
Virginia 6-6060

ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
AP 7-7083

ANTHONY J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Triangle 5-6116

PARK FLORIST

MATTHEW MAŽEIKA

Gėles pristatome į bet kurią pasaulio vietą.

80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro) Telefonas: Virginia 9-3112

Paulius Gaubys

FOTOGRAFIJA

Portretas, vestuvės, vaikai (vairūs subuvimai, kopijos ir t.t.
Naturaliose spalvose trijų dimensijų (stereo) nuotraukos,
taipgi aliejiniai portretai.

P. Gaubys foto srity dirbęs nuo 1926 m. (Lietuvoje, Berlyne
ir Amerikoje) darbą jums padarys greitai, gerai ir pigiai.

85-27 88th STREET WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VI 6-2164

KUR APDRAUSTI NAMUS, BALDUS, AUTOMOBILIUS
IR KITAS VERTYBES?
Visuomet greitą ir gerą patarnavimą bei patarimą gausite pas

JONĄ JUODĮ

664 JAMAICA AVENUE, BROOKLYN 8, N. Y.

Kreiptis: darbo dienomis nuo 5 val. po piet iki 8 val. vak.
Šeštadieniais nuo 10 val. iki 5 val. vakaro.
Telefonas: AP 7-9454

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje yra švieži
nes jie atgabenami lėktuvais.

Gdytojai sako, kad maitinimasis pieniškais produktais, ypač
sūriu, stiprina žmogaus sveikatą ir ilgina jo amžių.

Petro LISAUSKO krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažny-
čią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. ga-
mybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš
farmos atvežtų kiaušinių.

Petro LISAUSKO krautuvėje gaunami tik švieži produktai.

PETRAS LISAUSKAS
64-09 CLINTON AVENUE MASPETH, N. Y.
Telefonas: TW 4-8087

LIETUVIAI SMUKININKAI

susipažinkite su
Lietuvio gamybos smulkais
GARBĖS DIPLOMĄ
Laimėjusiais 1926 Metais
Pasaulinėje Parodoje
Philadelphia, Pa.

Kainos nuo \$150 iki \$500

JULIUS SVITRA
SMUKŲ DIRBĖJAS
1534 First Avenue
SAN DIEGO 1, CALIF.

ANTON APPEL

Parduodami lietuviški skilandžiai, dešros ir kiti
pirmos rūšies maisto dalykai:

JERSEY PORK

428 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: STagg 2-3108

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, Savininkai

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas
įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.

103-55 LEFFERTS BOULEVARD, RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 3-3544

draudimo reikalais, TAKSŲ (INCOME TAX) PARUOSIMUI,
NOTARINŲ DOKUMENTŲ TVIRTINIMUI, KREIPTIS Į

JUOŽĄ ANDRIUŠĮ

GENERAL INSURANCE BROKER * CONSULTANT * NOTARY PUBLIC

Užpildomi federaliniai ir valstybės taksai, tvirtinami įvairūs
dokumentai ir atliekami visų rūšių draudimai:

gyvybės, namų, baldų, automobilių, biznių ir t.t.
GERAS PATARNAVIMAS

Kreiptis kasdien iki 8 val. vak. Šešt. iki 6 v. v.

238 LEONARD STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVERgreen 7-8247

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

ORMAN & MICHELSON

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

VIRGINIA 6-1800

ELMHURST AUTO COLLISION REPAIRS

ZIGMAS ZALIAUSKAS, Savininkas

Taisoma, parduodama, tarpininkaujama
ir padedama nupirkti automašinas.

Sąžiningas, geras ir prieinamas patarnavimas.

90-30 43rd Ave.

Elmhurst, N. Y.

Telefonai: IL 7-1400, IL 7-1437

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

Telefonas: EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 7-4335

Koplyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS

ALB. BALTRUNAS-BALTON

Direktorius

Reikalų Vedejas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Telefonas: STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS

F. W. SHALINS, Jr.

J. B. SHALINS

84-02 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc.

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas

354 Marcy Avenue

Brooklyn, N. Y.

(KOPLYČIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)

Telefonas: EVERgreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME

635 North Wood Avenue

Linden, New Jersey

Telefonas: Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius

410 Metropolitan Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Telefonas: STagg 2-4409

Estate of A.J. VALANTIEJUS

V. R. VALANTIEJUS, Mgr.

GENERAL INSURANCE AGENT

NOTARY PUBLIC

54-41 72nd Street

Maspeth, L. I., N. Y.

Telefonas: NEWton 9-4464

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
įvairiems reikalams.

New Yorkas ir Apylinkė

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Dr. S. Biežis, SLA daktaras kvotejas, ALTS pirmininkas, lankesi Vienybės įstaigoje. Jis, kartu su kitais SLA Vykdomosios Tarybos nariais, dalyvavo adv. K. J. Kalinausko laidotuvsė Bostone.

Ignas Starkus, prelatas, žinomas pedagogas ir visuomenės veikėjas, rugsėjo 10 d. mirė Elizabetho ligoninėje. Palaidotas praeitą penktadienį. Velionis buvo gimęs 1888 m. Atvyko į Ameriką 1951 m.

Rožė Mainelytė, dainininkė, atostogoms skrenda į Europą, kur ji aplankys Prancūziją, Italiją, Šveicariją ir Angliją.

A. Petrutis, Amerikos Balso tarnautojas, buvo atvykęs iš Washingtono ir dalyvavo praeitą sekmadienį įvykusiame Stuko radijo piknike, Rahway, N. J.

John Gregory (Grincevičius) ir Roma Vaitkutė, brooklyniečiai, laimėjo tradicinius derliaus šokių kontestus, rugsejo II d. Madison Square Garden, dalyvaujant 18.000 miniai.

Dr. A. Šešplaukis ir šiemet Columbia universitete dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą. Registruoti rugsėjo 21-26 Rotunda or Low Memorial Library, Columbia University, New Yorke.

Ona Mičlullenė (Mitchell) siunčia linkejimus iš Lake Minniewaska, N. Y., kur ji dabar atostogauja.

K. Čiurlis, mūsų skaitytojas iš New Brunswick, N. J., persikele į Baltimore. Jo naujas adresas: 1405 Hollins St., Baltimore 23, Md.

Stėponas Kairys, Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas, atvyko iš Toronto dalyvauti skautų vadų suvažiavime. Rugsėjo 15 d. 2 v. p. kalbės Apreiškimo parapijos saleje Brooklyne.

Ig. Chesna, gyvenantis Brooklyne, 307 Grand St., pajieško A. Daniūnienės, gyv. Chicagoje, kuriai turi svarbių žinių iš Lietuvos.

R. Kezys praneša, kad skautai, palikę savo bagažą stovykloje, gali jį atsiimti Piliėčių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne.

Vladas Lišauskas, gyvenęs Brooklyne, prašomas skubiai atsiliiepti šiuo adresu: K. Ramonas, 3303 S. Lowe Ave., Chicago 16, Ill.

Aleksandras A. Žalpis atsiuntė Vienybei Chicago angliškiosios spaudos iškarpas, kur plačiai rasoma apie lietuvaite milijonierę Bobo Rockefellerienę.

Henrikui Andruškevičiui Vienybės redakcijoje yra gautas iš Europos laiškas. Prašoma atsiimti.

Nepamirškite atnaujinti prenumeratą

Skautų vadų suvažiavimas

Rugsėjo 15-16 d. New Yorke įvyks Atlanto pakraščio skautų skaučių vadų suvažiavimas, kuriame dalyvaus ir Lietuvių Skautų Brolijos Vyriausias skautininkas St. Kairys.

Suvažiavimo dalyviai registruojasi pas vyr. sl. V. Gobužą, 1001 Eastern Parkway, Brooklyn, N. Y., tel. PR 2-2964. Nakvynių reikalais kreipiasi į ps. J. Janulevičienę, 20 St. Johns Road, Brooklyn, N. Y., tel. EV 6-4341.

Sueigos pradžia rugs. 15 d. 2 val. p. p. Po iškilmingo atidarymo ir bendro pašnekesio vyks atskiri skautų-skauciuose posėdžiai, po kurių seks bendra vakariene. 8 val. suvažiavimo proga N. Y. skautai ir skautės rengia viešą jaunimo vakarą. Čia pasirodys visi N. Y. skautų-skauciuose vienetai, o po programos vyks šokiai iki 1 val. ryto, grojant R. Butrimo orkestrui. Į šį vakarą skautų-skauciuose tėveliai ir visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas \$1.25, uniformuotiems skautams-skautėms 50c.

Sekmadienį ryte bus tęsiami posėdžiai, o 10:45 organizuotai su veliaiomis dalyvaujama pamaldose. Norintieji dalyvauti bendruose pietuose kreipiasi į R. Kezij, EV 4-1621.

Visi suvažiavimo posėdžiai, vakaras, bendri pietūs vyks Apreiškimo parapijos patalpose, N. 5th St. ir Havemeyer St., Brooklyn, N. Y.

Roma Vaitkutė ir Jonas Grincevičius, laimėję tradicinį derliaus šokių kontestą Madison Square Garden, New Yorke.

DĖSTYS LIETUVIŲ KALBĄ FORDHAMO UNIVERSITETE

Nuo šių metų Fordhamo universitete profesoriai dr. A. Saly, dr. V. Jaškevičius ir dr. A.

Vasys pradės dėstyti lietuvių kalbą.

Šiame semestre kursas bus tik 2 valandas savaiteje, bet ateityje lituanistikos skyrių numatoma praplėsti. Mokestis nustatyta 20 dol. semestru.

Registruoti nuo rugsėjo 17 iki spalio 2 d. Pirmoji paskaita bus rugsėjo 28 d. 6:30 val. King O'Neill Hall, Room 4, Fordham University Campus, New York 58, N. Y.

Informacijų reikalais kreiptis į dr. A. Vasys, Fordham University, arba skambinti telefonu Fordham 7-5400, Ext. 218.

PAMALDOS LIETUVIŲ EVANGELIKŲ BAŽNYČIOJE

Liet. evan. pamaldos įvyks rugsėjo 23 d. 3 val. p. p. Šv. Jono bažnyčioje, 197 Maujer St., Brooklyne. Po pamaldų, bus bendra kavutė. Visi kviečiami dalyvauti pamaldose ir kavutėje. Parapijos Valdyba ir Kunigas

Rugsėjo 15 ir 16 d. SLA penktoji apskritis ruošia dviejų dienų išvyką į SLA vasarnamį, Atlantic City, N. J. Nakvynė ir bendri pietūs vienam asmeniui kainuos \$2.50. Užsirašyti pas A. S. Trečioką, 315 Walnut St. Newark, N. J. Market 2-4867.

Rugsėjo 15 d. 8 val. Apreiškimo parapijos saleje N. Y. skautės ir skautai rengia linksnavakarį. Programoje dainuos N. Y. skautų vyčių oktetas ir bus daugiau pasirodymų. Šokiai prasidės 9 val. Skautų tėvų komitetas tvarkys barą, skaučių skautų mamytės rengia turtingą bufetą. Šokių metu bus visokių įvairenybių. Visuomenė, ypatingai jaunimas, kviečiami dalyvauti.

ŠACHMATAI

NAUJAS ŠACHMATŲ KLUBAS

Išvystymui artimesnių ryšių tarp lietuvių, latvių ir estų New Yorke steigiamas bendras Baltijos šachmatų klubas.

Prieš porą mėnesių šiam reikalui buvo sudarytas komitetas į kurį įėjo A. Haavamae, dr. A. Purnalis ir E. Staknys. Komiteto paskirtis buvo iširti galimybes sudarymui pagrindo naujos organizacijos įkūrimui. Svarbiausias uždavinys buvo suradimas patogios ir pastovios patalpos būsimojai klubo veiklai vystyti. Šis klausimas tapo išspręstas kreipimusi į Estijos, Latvijos ir Lietuvos Laisvės Komitetus su prašymu pasinaudoti jų žinioje esančiomis Free Baltic House patalpomis 131 East 70th Street, New York City. Gavus teigiamą atsakymą tose patalpose susirinkimas, kuris įvyks rugsėjo 21 d., 7:30 val. v.

Organizacijos tikslas suburti pabaltiečius gyvenančius New Yorke ir apylinkėse, įskaitant New Jersey ir Connecticut pakraščius, į stiprų vienetą veikiant bendromis jėgomis.

Veikimas neapsiribos vien tik savo tarpe, bus išleista į viešumą Baltic Chess Club vardu rungtiniaujant su pajėgiausiomis amerikiečių komandomis, kurių New Yorke yra apščiai.

E. Staknys

IŠNUOMOJAMI du gražūs didelii kambariai su atskiru įėjimu, šildymu ir maudyne lietuvių šeimoje. Skambinti TW 4-9323.

SLA PREZIDENTUI ADV. KAZIUI KALINAUSKUI MIRUS

REIŠKIA GILIA ŪZUOJAUTA

SLA NARIAMS, PILD. TARYBAI IR VELIONIO ŠEIMAI.

SLA 242 KUOPA

MŪSŲ MIELAI PARAPIJIEČIUI DALIAI ŽEMAITYTEL.

JOS TĖVELIAMS, PROF. DR. JUOZUI ŽEMAIČIUI IR PALMYRAI ŽEMAITIENEI OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

TRAGIŠKAI ŽUVUS.

REIŠKIAME GILIAUSIĄ ŪZUOJAUTA.

New Yorke Lietuvių Protestantų Parapijos Taryba, Valdyba ir Kunigas

Melchijoro Putelės nuotyčiai

